

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič 4 Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopis se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

„Grof Zeppelin“ je moral pristati v Franciji

Na povratku so se mu pokvarili štirje motorji ter ni mogel več kljubovati viharjem — Po celodnevni poskusih je zvečer pristal v Toulonu — Ustrežljivost francoskih oblasti — Po popravilu bo nadaljeval polet v Ameriko

— Friedrichshafen, 18. maja. Na povratku je »Grof Zeppelin« nad francoskim ozemljem zašel v hude viharje, ki so ga včeraj ves dan zanašali sem in tja. Zaradi nastalih defektov sta delovala samo še dva motorja, kar je zelo omejevalo navigacijsko sposobnost zrakoplova. Že okoli poldneva je začel dr. Eckener klicati na pomoč. Klici so se neprestano ponavljali. Francoskega vojnega in letalskega ministra je prosil za dovoljenje, da sme pristati na vojaškem letališču v Valenci. Toda viharji so zrakoplov odnesli nazaj proti jugu in po brezuspešnih naporih se je moral »Grof Zeppelin« končno spustiti na toulonskem letališču, kjer je pristal ob 20.35. Francoske oblasti so šle dr. Eckenerju v vsakem pogledu na roko. Vojno ministrstvo je alarmiralo vse garnizije in jim naročilo, da pomagajo ponesrečenemu zrakoplovu. Na ozemlju, koder je letel zrakoplov, je bil po odredbi vojnega ministrstva povsod prekinjen električni tok, da bi se zrakoplov ne poškodoval, če bi zadel ob daljnovode. Na letališču so bili pripravljeni veliki reflektorji, da bi zrakoplovu kazali pot, če bi ne mogel pristati pred nastopom noči. V Toulonu so bili pripravljeni na letališču mornariški oddelki, ki so pomagali pri pristanku.

Pristanek sam je bil zelo težaven, ker je bil zrakoplov docela nesposoben za vsako navigacijo in je bil prava igračka viharjev. Posadba zrakoplova in potniki so pretrpeli mnogo strahu, vendar pa so se po pristanku izkricali vsi zdravi. Potniki pripovedujejo, da je vihar strahovito premetaval zrakoplov, tako da so se morali neprestano oprijemati oporišč v kabinah, sicer bi jih pometalo v hudo se zibajoči gondoli na tla. Opica, ki se vozi z zrakoplovom, je od strahu podivjala in so jo komaj ukrotili.

— Iz Friedrichshafna so takoj po prejemu poročila o pristanku »Grofa Zeppelina« odpisali v Toulon monterje s potrebnimi nadomestnimi deli za pokvarjene motorje. Ko bo nastala škoda popravljena, bo po sedanjih dispozicijah »Grof Zeppelin« ponovno startal k nadaljevanju poleta v Ameriko. Računajo, da bodo motorji popravljeni do srede, nakar bi ob prvem ugodnem vremenu sledil start.

Kako sodi Narodna banka o gospodarskem položaju v Sloveniji

Optimistično poročilo viceguvernerja Narodne banke o inspekcijskem potovanju po Sloveniji — Slovenija je po njegovem mnenju že prebrodila gospodarsko krizo

— Beograd, 18. maja. Na snočni Seji glavnega odbora Narodne banke je podal viceguverner g. Radović poročilo o svojem inspekcijskem potovanju in o reviziji podružnic Narodne banke na Hrvaškem in v Sloveniji. V poročilu se je bavil tudi s splošnim gospodarskim stanjem v teh pokrajinah ter glede gospodarskega položaja v Sloveniji izjavil, da je Slovenija že prebrodila gospodarsko krizo, ki se šele sedaj pojavlja z vso težo v Srbiji. Gospodarsko stanje Slovenije nudi zelo povoljno sliko in kaže zlasti lesna industrija velik napredek in povoljen razvoj. Denar in kredit sta v Sloveniji najcenejša. Maksimalna obrestna mera je 9%. Posebno pozornost so vzbudile številne moderne opremljene hladilnice za živino in jajca, ki bi jih bilo treba zgraditi tudi v Srbiji. Težkoče, ki tuptam še ovirajo gospodarski polet Slovenije, bo z lahkoto gđstraniti in Narodna banka si bo prizadevala, da ustrezno izraženim željam slovenskih gospodarskih krogov.

Ženitbeni načrti med Sofijo in Rimom

Intervencija bivšega bolgarskega kralja Ferdinanda v Rimu — Prvi sestanek med kraljem Borisom in princeso Giovanno — Tudi Habsburžani so za to zvezo

— Sofija, 18. maja. V tukajšnjih diplomatskih krogih se govori, da je bivši bolgarski kralj Ferdinand posredoval v Rimu zaradi ženitve svojega sina, sedanjega bolgarskega kralja Borisa z italijansko princezino Giovanno. Ali bo njegovo posredovanje rodilo uspeh, se sedaj še ne ve, trdi pa se, da se je kralj Boris setal pred velikonočnimi prazniki prvič s princezino Giovanno ob Lago Maggiore.

Banketa, ki ga je priredil v sredo madžarki poslanik Kiss na čast nadvoj-

vodi Francu Jožefu, so se udeležili mnogo bolgarski politiki. Nadvojvoda Franc Jožef je danes odpotoval v Carigrad, kjer bo ostal deset dni. Izjavil je, da potuje v zasebnih zadevah. Smatra pa se, da bo posredoval zaključitev konvencije med Madžarsko in Turčijo. Prav tako se trdi, da dela nadvojvoda Franc Jožef za zaključitev zveze med Bolgarsko, Italijo in Madžarsko, ter da podpira ženitbeni načrt med Sofijo in Rimom.

Laški umetnikarji falzificirajo tudi mojstre

V Milanu so zopet zaprli več prodajalcev umetnin, ker se je izkazalo, da prodajajo za drag denar navadne falzifikate

— Milan, 18. maja. V umetniških krogih je vzbudilo eno najnovejših kriminalnih odkritij zelo neprijetno senzacijo. Ugotovljeno je, da italijanski prodajalci umetnin ponarejajo tudi sodobne mojstre. Tako je nek trgovec v Veroni prodal znanemu francoskemu zbiratelju slik delo Angelo de Rocca Bona za 6000 lir. Njegovi prijatelji so dvomili nad originalnostjo slike, zaradi česar je kupec stopil v zvezo z omejenim umetnikom, ki pa je kategori-

čno izjavil, da ni nikdar napravil slične slike. Kupec je zadevo prijavil in je italijanska policija izvršila mnogo hišnih preiskav in zaprla več prodajalcev »umetnine«.

Obsodba komunista

— Beograd, 18. maja. Danes dopoldne je bila objavljena pred državnim sodiščem razsodba v procesu proti komunistu Medanoviću. Obsojen je na dve leti ječe.

Čehoslovaški novinarji prispeli v Beograd

— Beograd, 18. maja. Z jutranjim dunajskim brzovlakom ob 8.30 so prispeli v Beograd čehoslovaški novinarji, ki se bodo udeležili konference Novinarske Male antane. Na kolodvoru so jih sprejeli predstavniki jugoslovenskih novinarjev in zastopniki zunanega ministrstva.

Pribečević v Beogradu

— Beograd, 18. maja. Sinoči ob 9.23 je prispel v Beograd z zagrebškim brzovlakom bivši minister Svetozar Pribičević. Do Pazove sta mu prišla nasproti njegov sin Stojan in bivši narodni poslanec dr. Kostić. Na beograjskem kolodvoru so bili izdani strogi varnostni ukrepi. Pribičević je zapustil peron skozi policijski komisariat, kjer je zadržal nekaj časa v razgovoru s policijskim komisarjem. Pred kolodvorom ga je pričakovala rodbina in večje število novinarjev. Novinarjem je Pribičević na radovedna vprašanja izjavil, da bo ostal v Beogradu samo tako dolgo, kakor bo potrebno glede na bolezen njegove soproge. S kolodvorov se je nato z avtomobilom odpeljal domov.

Iz Carigrada do Novega Sada pod vagonom

— Novi Sad, 18. maja. Včeraj dopoldne je neki železničar pri pregledu vagonov, ki so dospeli s OSE v Novi Sad, našel skritega pod vagonom, privezanega med osi dvojnih koles nekega okrog 30 let starega moža. Pri zaslišanju je izjavil, da se je pripeljal iz Carigrada. Ker ni imel denarja, da bi plačal vozno, se je skril pod vagon in tako dopotoval v Novi Sad. Vozil se je 12 ur brez vsake hrane. Hotel je potovati na Madžarsko. Rodom je Bolgar. Izročen je bil policiji, ki bo ugotovila, ali njima morata še kaj drugega na vesti.

Fin. minister odpotoval na Semmering

— Beograd, 18. maja. Finančni minister dr. Svrluga je sinoči odpotoval na Semmering, kjer se leči njegova soproga. Prijel je obvestilo, da se je njeno stanje poslabšalo.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Amsterdam 22.87, Berlin 13.515, Budimpešta 9.9195, Curih 1095.9, Dunaj 7.9973, London 276, Newyork 56.785, Pariz 222.30, Praga 168.38, Trst 297.84.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 912.875, London 25.185, Newyork 519.22, Pariz 20.2875, Milan 27.18, Berlin 123.375, Dunaj 72.92, Praga 15.38, Budimpešta 90.45.

Zgradba nove carinarnice v Ljubljani

Javna carinarnica bo stala na dosedanji Dovozni cesti — Velike preuredbe na žel. postaji — Zgraditev nove kolodvorske pošte

Na zadnji seji občinskega sveta ljubljanskega je v imenu gradbenega odseka obč. svetnik inž. Dittrh podrobno poročal o sporazumu med carinsko upravo, železniško upravo, trgovskimi in industrijskimi korporacijami ter mestno občino ljubljansko, ki je bil dosežen 11. aprila t. l. ob navzočnosti generalnega direktorja carin dr. Konrada Šmida, o zgraditvi carinskega skladišča in glavne carinarnice v Ljubljani.

Tedaj se je ugotovilo, da so razčiščena vsa sporna vprašanja o tem, kje naj se nova carinarnica zgradi, in da so zastopniki trgovskih gremijev in Zbornice TOI, kakor tudi Zveze industrijev na podlagi konkretnih podatkov direktorja drž. železnic v Ljubljani pristali na stališče železniške uprave, po katerem naj se glavna carinarnica zgradi na prostoru, predlaganem od železniških zastopnikov in sicer ob km 431.6/432 severno od proge ob sedanji »Dovozni cesti«. Prvotni načrt o zgraditvi carinarnice in skladišča, ki je bil sestavljen na zahtevo železniške uprave, se je izpremenil samo v toliko, da bo carinsko skladišče postavljeno bližje k obstoječim tirnim napravam, vsled česar se bo tamonajša klančina premestila na drugo mesto. S pristankom gospodarskih krogov je bilo situiranje glavne carinarnice končno soglasno rešeno ter je za izvedbo treba rešiti samo še konkretna tehnična in finančna vprašanja.

Carinsko upravno poslopje bo zgrajeno ob Vilharjevi cesti pri km 431.700 severno od žel. proge. Carinska skladišča bodo pomaknjena proti jugu na sedanjo Dovozno (Vilharjevo) cesto vzdolž sedanje rampe. Med carinskimi skladišči in Vilharjevo cesto bo carinsko dvorišče s tiri za prosto razkladanje vagonov. Onstran carinskih skladišč in sicer na prostoru sedanje nakladalne rampe bodo carinski tiri.

V prvi etapi se bo zgradilo le polovico carinskega skladišča. Vsled zgradbe carinskega skladišča je treba odstraniti tir št. 20 in 21, kakor tudi tir v Zeleno jamo za razkladanje premočnega ugasla. Prav tako bo treba odstraniti delavnico za opravo vagonov, ki se premesti k sedanji delavnici približno ob km 432.3 severno od proge s pripadajočimi tirnimi zvezami. Nadomestilo za delavnico se napravi iz kaldrminskega fonda. Kot nadomestilo za klančino, ki jo je treba odstraniti pri carinarnici, se mora napraviti nova klančina s pripadajočimi tiri približno v prostoru med km 432 do km 432.3 severno od proge. O teh objektih bo sestavila direktorja drž. žel. v Ljubljani točne načrte in stroškovnike. Nova klančina bo zgrajena kot nadomestilo za obstoječo klančino na stroške kaldrminskega fonda. Tirne naprave k carinskemu skladišču, kakor tudi k novi klančini in delavnici o izvršila železniška uprava na svoje stroške, ker bo pridobila sedanje tiri ob tovrnem skladišču in prometne tiri v postaji Ljubljana, ki so sedaj obremenjeni s carinskim blagom, za svoje prvotne lokalne manipulacijske potrebne. O uporabi železniškega zemljišča za napravo nove dovodne ceste in zgraditev carinskih poslopij bo posebna najemna pogodba v smislu finančnega zakona za l. 1928-29 in uredbe o kaldrmini, v kateri se ima ugotoviti vse podrobnosti. Finančna stran se bo uredila na podlagi naslednjih dajatev:

a) sedanje stanje kaldrminskega fonda občine ljubljanske znaša po podatkih glavne carinarnice 6.500.000 Din;

b) od angažiranega dela fonda je mestni gradbeni urad prihranil napram najcenejšim ponudnikom pri tlakovanju Masarykove in Resljeve ceste 500.000 Din;

c) pri letnem povprečnem dohodku v specialni fond ljubljanski v znesku 1.500.000 Din, se lahko računa, da se bo ta specialni fond tekom dveh let, ko bi bila prva etapa določenega programa izvršena, povečal za nadaljnih 2.500.000 Din.

Skupaj bi tedaj bilo v specialnem fondu v času izplačevanja zadnjih računov za prvo etapo 9.500.000 Din zaradi sigurnosti pa se računa z zneskom 8.000.000 Din.

Program, ki naj bi se izvršil, kaže približno naslednji proračun:

a) odkup sveta od privatnikov za carinsko ozemlje in Vilharjevo cesto, nadalje carinsko upravno poslopje, polovico skladišč in prsto rampo, carinska ograja in hodniki, 10 trosobnih stanovanj in tlakovanje Vilharjeve ceste bi stalo okroglo 10.000.000 dinarjev;

b) generalni direktor carin zahteva še nadaljnih 30 dvosobnih stanovanj, ki bi veljala s potrebnim stavbiščem okroglo 4 milijone dinarjev;

c) naprav brvi z Resljeve ceste do nove carinarnice, nadalje premostitev nakladalne rampe in vagonске delavnice 1.000.000 Din;

č) za tlakovanje cest (med katerimi bi bila tudi Gosposvetska, Resljeva in Masarykova cesta) in za prispevek nadvoza oziroma podvoza na Dunajski cesti bi stalo 5.000.000 Din.

Skupaj bodo vse naprave veljale 20 milijonov dinarjev.

Preostanek bi šel v dobro rezerve za napravo nadvoza oziroma podvoza na Dunajski cesti, kamor bi se stekale tudi najemnine od stanovanj osebja carinarnice.

Zaradi zgradbe kolodvorske in carinske pošte na Masarykovi cesti južno od glavnega postajnega poslopja bo stopila mestna občina v stik s pošto direkcijsko v Ljubljani in se bo potem cela zadeva predložila tudi generalni direktorji carin oziroma ministrstvu financ v odločitev. Stroški za zgradbo kolodvorske in carinske pošte naj bi se pokrili iz posojila, ki bi ga odobrila Poštna hranilnica, odplačevalo pa bi se posojilo iz najemnine, ki bi se od pošte uprave plačevala za najete prostore. Potrebno železniško zemljišče je rezervirano.

Določeni gradbeni program, ki se seveda ne bo naenkrat izvršil, bo zahteval investicijo 20 milijonov Din, kakor je razvidno iz navedenega, vse pa se bo krilo iz dohodkov kaldrmine oziroma najemnine za prostore v objektih, ki se bodo zgradili na račun kaldrmine. Ko bo posojilo iz kaldrminskega dohodkov amortizirano, bodo postali vsi objekti last mestne občine, v katere blagajno se bodo stekale v bodoče vse najemnine. Zgradilo se bo moderno carinsko poslopje, Carinsko skladišče, ki se bo polagoma zgradilo, bo imelo 4000 kv. m prostora. K omiljenju stanovanjske bede bo poleg vsega vsekakor nekoliko tudi pripomogla zgraditev 40 stanovanj za osebje carinarnice in sicer 10 stanovanj s 3 sobami, poselsko sobo in kopalnico, ter 30 stanovanj z 2 sobama, poselsko sobo in kopalnico. Teh 40 stanovanj ne bo zgrajenih v obliki kake kasarne, temveč tako, da se bo eno stopnišče uporabljalo od največ dveh strank.

Z zgradbo nove carinarnice in skladišč v Ljubljani bo ugodno dolgoročno želji in potrebam gospodarskih krogov, znatno pa bo olajšano tudi carinsko poslovanje in manipulacijsko delo železniške uprave v lokalnem prometu. Kolikor nam je znano, bodo vsi potrebni načrti v kratkem tudi v podrobnosti izdelani in Ljubljana bo kmalu postala bogatejša s to novo pridobitvijo. Vsekakor bo zlasti mnogo pridobila z zgradbo nove carinarnice okolica severno za glavnim kolodvorom.

Požar upepelil angleško industrijsko mesto

Sinoči je pogorelo angleško mesto Iwer — 4000 ljudi brez strehe — Požar v Sidneyju je zahteval 24 žrtev

— Sidney, 18. maja. Na trgu kraljice Viktorije je izbruhnil sinoči v veliki kletarni požar, ki se je naglo razširil in zajel tudi vso sosedna poslopja. Pri reševalni akciji se je ponesrečilo 24 oseb, ki so jih s smrtonosnimi opeklinami prepeljali v bolnico.

— London, 18. maja. V mestu Iwer v buckinghamski provinci je izbruhnil sinoči požar, ki je v kratkem času vpe-

pel vse mesto. Požar je nastal v velikih skladiščih tekstilne industrije in je bilo v hipu nad 100 skladišč v plamenih. Še predno so se prebivalci prav za vedli, se je požar razširil tudi na stanovaljski del mesta. Po dosedanjih vesteh je 4000 ljudi, večinoma tekstilnih delavcev, brez strehe. Koliko človeških žrtev je zahtevala katastrofa, še ni znano.

Upokojitve pri pošti

— Beograd, 18. maja. Na predlog ministra javnih del in pošt so vpokojeni naslednji poštni uradniki v Sloveniji: Ivan Kraft pri sv. Juriju ob Ščavnici, Ivanka Završnik, Ivanka Gestrin in Alojzija Delkin v Ljubljani.

Trgovinska pogajanja s Poljsko

— Beograd, 18. maja. Med našo in poljsko vlado je definitivno dogovorjeno, da se prične pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe 1. junija v Beogradu. Poljska delegacija bo prispela v Beograd koncem prihodnjega tedna.

Najbogatejši slovenski zasebni muzej

Zasebni muzej veterinarskega nadzornika g. Zadnikarja v Kamniku je največji in najbogatejši v Sloveniji - Kratak pregled dragocene zbirke starin

Kamnik, 17. maja.

Mesto Kamnik ima razen drugih še dve posebne znamenitosti, kakršnih ne premore nobeno drugo slovensko mesto. To je edina in prva zasebna zvezdarna šefa davčnega urada v Kamniku g. Ivana Tomca in pa najbogatejši in največji slovenski zasebni muzej veterinarskega nadzornika g. Jos. Nikolaja Zadnikarja.

Mokra Zofka in dnevi pred njo in za njo niso primerni za astronomsko raziskovanje in gledanje, sem si mislil, ko sem se napotil iz Ljubljane v Kamnik, da posetim lastnika znamenitosti kamniškega mesta g. Tomca in g. Zadnikarja. Vožnja s kamničankom iz Ljubljane je dolgočasna. Zdelo se mi je, da se vozim s kluštom, ki ga voznič od časa do časa osvrkne. Kljuse pospeši korake, toda samo za nekaj časa. Potem nadaljuje pot v svojem navadnem počasnem tempu. Sonce je sicer sililo iz oblakov, toda oblaki so bili močnejši. V Kamniku je prišlo in oblaki so bili še temnejši. Mokra Zofka in astronomija, to ne gre skupaj. Zato sem krenil v hišo veterinarskega nadzornika g. Zadnikarja.

Že s ceste opazim, da je to nenavadna hiša. V izloženem oknu so razstavljene umetnine in starine, ki vzbude pozornost slehernega gosta v Kamniku. Pa to vse ni nič, v primeri s tem, kar se ne vidi s ceste. Ko odpreš vrata, se sproži zvonec, ki zvoní ne morda kakor običajno hišni zvonec, temveč kakor se zvoní za alarm. Tako, da te je skoraj strah, ko stopiš v veži med alarmnim zvonjenjem, med sulicami in mešci. Naproti se ti reži vitez v železnem oklepu, na vsaki stopnjici, ki vodi v prvo nadstropje, leži rokavniški starinski samokres. Lažje ti je pri srcu, ko te g. veterinarski nadzornik in njegova gospa ljubezno sprejeta.

Vsi zbiratelji in ljubitelji kakršnihkoli predmetov, bibliofil, filatelisti in zbiratelji starin kulture in zgodovine imajo nekaj skupnega. Njih nenavadna lastnost obsevanja gotovih predmetov, ne samo zaradi njih materialne vrednosti, katere imajo za svoje prijatelje in nazveste znanje in jih nekoliko personalizirajo in v njih poseben pečat. Napravijo vtis zelo rahločutnih ljudi, ki so z dušo pri svojem »sportu« in se mu popolnoma posvetijo kakor svečeni. Tako prijeten vtis mirnega in nekako vase obrnjene človeka, ki oživi le razkazoval svojo zbirko, napravi lastnik najbogatejši in največje zasebne umetniške in zgodovinske zbirke v Kamniku.

Zbiratelj starin že iz dijaških let

Vidite, mi je rekel g. Zadnikar, vsak človek ima svojega konjička. Ta ima veselje za znanje, oni za sport, tretji za kaj drugega, mene so pa že zgodaj zanimala starine in pa narodna umetnost, ki je začela propadati in sem jo začel študirati in reševati. Že kot gimnazijec sem nabiral staro narodno blago. Pomnožil sem zbirko med študijami na visoki šoli, posebno pa še potem, ko mi je poklic omogočil neposredno stike z narodom in sem imel najlepše priliko študirati slovensko folkloro. Zbirka je rasla in danes je že nekaj lokalni muzej. Rešil sem mnogo starih častitljivih prič slovenske zgodovine in kulture, ki bi bile za nas sicer za vedno izgubljene. V zbirki imam tudi nekaj redkih znamenitosti, za katere se zanimajo tudi inozemci. Sicer bo najboljši, če vam pokažem vse od začeta.

Začeli sva v prvi sobi v prvem nadstropju. Iz sobe se vidi še v dve veliki sobi, ki sta ravno tako polni starin in umetnin, kakor prva. To ogromno število predmetov pregledati v nekaj urah je nemogoče. Zato sem prošil g. Zadnikarja, naj mi pokaže samo najznamenitejše predmete svoje zbirke.

Gasparijev usodni slank

G. Zadnikar ni samo zbiratelj starin, temveč tudi izredno inteligenten in izobražen mož z širokim umetniškim duhom. Saka šantelj je nedavno v neki reviji opozoril na g. Zadnikarja tudi v tem pogledu. Pa tudi oprema stanovanja priča o tem, kajti brez umetniškega čuta bi ne bil mogel spraviti v tako skladnost svoje velike zbirke. Tako sva se z g. Zadnikarjem začela pogovarjati o naših umetnikih, s katerimi

veliko obtuje in ima z njimi tesne stike. Jakopič, Zupančič, Smrekar itd., so njegovi gostje in prijatelji. Posebno pri srcu mu je pa Maksim Gaspari, ki ga je g. Zadnikar prav za prav odkril. Neposreden povod odkritja Gasparijevega slikarskega talenta je bila reklamna risba, ki jo je narisal Gaspari kot trgovski vajenec. Na kartonu je bil narisani slank z akvarelnimi barvami. Pod njim napis »Slanki«.

Kako je odkril Gasparija

To je bil Gasparijev usodni slank. G. Zadnikar je stopil v trgovino in se zanimal, kdo je narisal slanka, ki je delal za postni čas tako dobro reklamo. Pokazali so mu fantiča in mu rekli, da se piše Maksim Gaspari. Od tega časa je g. Zadnikar vzpodbujal mladega trgovskega vajenca, ki je imel izredno veselje za slikanje in risanje. Gaspari je bil že dan zaposlen v trgovini, pončiji je pa risal. Prerisal je cele noči pri petrolejki. Izvohal ga je torej slovenski etnograf g. Zadnikar, spoznal je njegov talent in omogočil njegov vstop v ljubljansko obrtno šolo. Gaspari je napredoval, prišel je v akademijo na Dunaj, kjer pa ni dolgo vztrajal zaradi pomanjkanja. Z Dunaja je šel v Kamnik, kjer je bil nad leto dni Zadnikarjev gost. G. Zadnikar mu je tudi pripravil poseben atelje. Bil je njegov učitelj in svetovalec.

Gaspari kot pesnik

Čakajte, vam bom pokazal iz rekel g. Zadnikar. Iz predala je izvlekel kup risb. Začetna dela Maksa Gasparija. Med njimi tudi »usodni« slank. G. Zadnikar ima mnogo Gasparijevih originalov. Vinjete, ovitke »Zvonac« itd. Mnogi najbrž ne vedo, da je Gaspari tudi pesnik. Verzi pri njegovih narodnih dopisnicah so povečini njegovi. In s kakšno umetniško invencijo je v začetku svojega udejstvovanja slikal! Kmečki fant objema dekliča, dekle sedi zamisljeno v sobici, zunaj pojejo fantje itd. To so Gasparijevi motivi. Pod eliko verzi kakor: Troštali me bodo fantje, ki po vasi pojejo.

Risbam je priložena beležnica z napisom: Gaspari, Poezije. To so Gasparijeve pesmice. Rokopis, ki še ni ugledal belega dne. In kakšen karikaturnist je to! Nisem se mogel načuditi eliki, predstavljajoč našega kmeta z obvezano glavo in napisom: Jest ne vem al' je kakšna peklenška martra tolik huda, koker že začno zobje bolet.

Stari vrči zadrug

Kar od kraja začniva! Začela sva pri skrinji v pozni nemški renesanci, na kateri so postavljeni stari vrči zadrug. Znano je, da so imele stanovske zadruge svoje vrče, večinoma lepo okrašene z vsemi znaki dotičnega stanu in z graviranimi napismi mojstrov. Vrči so bili raznih velikosti. Ko je učenec dovršil vajeniško dobo in bil sprejet med pomočnike, so to svečano proslavili in novopečeni pomočnik je moral plačati zadrugi vrč vina. G. Zadnikar ima v zbirki več takih vrčev. Največji je vrč usnjarske zadruge, kar priča, da so ti najraje pili. Vrč drži 8 l in je iz l. 1725. Na njem so napisani v bohorični mojstri kakor Zinzerle, Merviz itd.

Velik vrč so imeli tudi krojači. Vrč barvarjev je iz l. 1705. Na njem so imena mojstrov kakor Sitter, Lovritz itd. Zanimiv je vrč »pozamentarjeva«, ki so delali dekoracije, okraske iz blaga (cofe). Tega poklica danes ni več. Pred desetletji je živel v Ljubljani zadnji pozamentar neki Masgon, pri katerem je g. Zadnikar tudi vrč izdelal. Ima obliko in velikost keliha. Masgonovi otroci so se z njim doma igrali in brali mašo. G. Zadnikar ga je izdelal in dobil v svojo zbirko.

Na tej skrinji stoji še »akvamanik«, to je posoda za vodo. Narejena je tako, da teče iz nje voda pri nagibu. Najbolj je služila našim županom za umivanje rok pri kakih svečanostih. G. Zadnikar jo je dobil v Kölnu na avkeji Pozorn nanj je postal zaradi slovenskih imen, ki so gravirana na sprednji strani. Tu čitamo imena Pibernik, Repe, Kos itd.

Na skrinji so še

pečatniki

različnih zadrug, kakor čevljarjev s sv. Nikolajem, ranocelnikov s svetnikom Kozmom in Damjanom, francoski pečatniki iz dobe

Napoleonove Ilirije, ki so jih pa Avstrijci po reokupaciji »popravili« a tem, da so s pilo prečrtali ali izbrisali Napoleonovega orla, kakor smo mi po prevratu popleskali in odbili razne c. in kr.

Zanimivi so tudi kmečki pečatniki, ki so jih imeli premožnejši kmetje in jih nosili seboj na verižici ure. Ti nimajo orlov in mečev, pač pa lopate in motike. S skrinje se ti pači še glava Turka iz lesa s široko odprtimi usti, v katerih je stara ura. Po turških vojnah so napravili to figuro ter z njo zasmehovali sovražnike Turke. G. Zadnikar jo je našel na grajski Ravbarjev. Stara grofica jo je imela kot stojalo za uro na nočni omarici.

Dežnik za celo družino

ki visi v bližini, naj bi si ogledali predvsem naši izdelovalci dežnikov. Take dežnike bi še danes potrebovali. To je ogromna svilena »marela«, pod katero je šla cela družina oskrbnika križke grajske, kjer jo je g. Zadnikar dobil. Palica dežnika se da prelomiti, tako da ga je mogoče spraviti v voz. Na koncu ima obroček, na katerega so dežnik obešali. V starih časih so namreč vedeli, da se mora voda odtekati po kljuki in ne narobe. To so torej znamenitosti v prvi sobi. Razen teh je tu še več sto drugih predmetov, kakor krasna rezbarija, dva vojška na straži ob Kristusovem grobu, iz samostana v Mekinjah itd. Toda popisovanje teh bi nas privedlo predaleč.

Stopila sva v sosedno drugo sobo, v kateri so pač najdragocenejši predmeti. Na steni visi

grb slovenskega župana pod Napoleonom

Na grbu je napis »Maire de Commune de Vodiz«. Imel ga je torej na svojem poslopju župan v Vodich. Take grbe so kmetje po reokupaciji Avstrije uničili ali pa skrili. Tudi ta grb je g. Zadnikar našel v žitni kamri nekje na Gorenjskem. Izvira iz l. 1814.

Ob vratih na tleh stoji

ladjica kamniških ključavničarjev

ki je tudi dragocen spomin na dobo »rehov«. Posebno pozornost pa vzbuja

omara guvernerja Marmonta

Guverner francoske Ilirije, maršal Marmont, je imel za časa svojega bivanja v naših krajih pisarno, v kateri je stala ta omara. Ima obliko egipčanskega vrča. Zaradi Napoleona, ki mu je stala egipčanska kultura posebno ugajala, so v Franciji ta čas radi uporabljali pri pohištvu egipčanske oblike in motive.

V tej omari ima g. Zadnikar shranjene svoje bibliofilske redkosti in sicer

prvo v Sloveniji tiskano knjigo

takozvani »Pentateuh« iz l. 1578, ki je edini eksemplar v Jugoslaviji, torej redkost prve vrste. G. Zadnikar jo je dobil na Koroskem. Sam jo ceni na 40.000 Din. Take raritete so pa prav za prav neprecenljive. Na prvi strani bereš: Tu je vsa sveta pisma prvi del itd.

Druga dragocenost v tej omari so

črne bukke, Dalmatinske sv. pismo

starega in novega zakona. Tiskano je v Wirttembergu. To so »sveti« perokri v slovenski isik tolmachenic. Tudi to knjigo je našel zbiratelj na Koroskem. Kmetje so jo imeli za »črne bukke«.

Tretja redkost je

prva izdaja Valvazorja

iz l. 1689. Zanimivo je, da je v njej tudi slovenska pesem.

V Marmontovi omari so še druge dragocene starine. Omenim naj samo še

rokopis iz Trubarjeve dobe

To je majhna knjižica, v katero je nekdo, ki je bil tako skromen, da se ni podpisal, pisal svete pesmi itd. Na prvi pogled se vidi, kakor bi bil tisk, v resnici so pa vrste le tako skrbno in lepo napisane.

Ogledal sem si še drugo sobo, ki je ravno tako polna kakor prva. Poleg krasne in dragocene zbirke slovenskih pip in palic ter pergamentov in plemiških pisem ter kolekcije avb in vezenin je posebno znamenita

300 let stara proteza roke

ki jo je g. zbiratelj našel zažidano v kleti grajske na Vranskem. Proteza roke je iz železa in ima v notranjosti mehanizem, da se po dva prsta lahko vpgnetu in zopet iztigneta. O tej protezi je napisal neki znamenit in lep okus so imeli naši predniki. brošurici »Eine alte eiserne Hand«.

Narodne vezenine

V predalu stare omare so prekrasne narodne vezenine, mašni plašti, delo naših kmetov na domačem platnu s čisto narodnimi motivi. G. Zadnikar jih je rešil pogube in uničenja, kajti kolikor jih niso požrle miši, so jih mežnarji uporabljali za cunjce. Skoro se ni moglo ločiti od teh prekrasnih predmetov, ki pritažjo, kako plemenit in lep okus so imeli naši predniki. Toda čas hiti in ogledati si moramo še 3 sobe.

V tretji sobi mi je g. Zadnikar najprvo pokazal

260 let stare orglje

Imajo obliko zaboja z drži, da jih je mogoče prenašati iz kraja v kraj. Zbiratelj je premikal ročni meh, njegova gospa je pa

zaigrala. Tako lepo donečih orgelj že dolgo nisem slišal.

Kakor vidim, se tudi vi, gospa, spoznate na vse te starine?

Se skoro moram, ko je moj mož tako navdušen zanje!

Iz te sobe naj omenim poleg številnih dragocenih cerkvenih predmetov, kozarcev in benečanskih posod še posebno deani kot. Tu je oljnat

portret Leopolda I.

ki mu pravi g. Zadnikar »ta žnabljast«. Ta je dal odsekati glavo Petru Zrinjekemu, katerega grb vidimo pod portretom, in pa ključ njegovega gradu Ožali, ki so ga našli v Kolpi. Tu je dno skleda, ki so jo izkopali l. 1913 v strugi Ljubljane in ki ima letnico 1542. Na dnu je

slika Ljubljancanke pred 400 leti

Krasna je tudi Zadnikarjeva zbirka »prehajalnih palic«.

Študijska soba in hodnik

Stopili smo v študijsko sobo, kjer je na mizi nagromadenih polno knjig večinoma umetnostne, zgodovinske in etnografske vsebine. Tu g. Zadnikar študira in proučuje našo zgodovino, običaje itd.

Na hodniku je na stenah in v omarah vse polno narodnega blaga. Zanimiva so

kazala obrtnikov

kakršne so imeli v starih časih čevljarji, barvarji itd. Na kazalu brivca je napis v meščeli: Huda brada, dober nož, huda žena, dober mož.

Po stenah vise velikanske sulice, oklepi in veliki meč, ki ga je rabil rabelj za obglavljanja. Ob okovih, starih puškah, rokavniških in ciganskih samokresih se ti jeze lasje. Na nekkih vratih na hodniku pa čitaš »Ad rem« (k stvari!). Če čitaš besedo nazaj, več kje si.

Med temi morilnimi sredstvi stopaš po stopnicah v pritličje. Ko se odpro vrata, zežuje prijetno cinglanje. To je Zadnikarjeva iznajdba. Majhne citre na vratih, ki same zacinjajo. Neki Američani ki so si nedavno ogledali Zadnikarjev muzej, so se tako navdušili za te citre, da jim jih je lastnik moral prepustiti.

V prvi sobi je razstavljen

najdragocenejši porcelan

raznih svetovnih znamk. Celo porcelan iz Moskve. Samo ena skodelica, ki mi jo je zbiratelj pokazal, je vredna več tisoč dinarjev. V predalu je še dragoceno zlatom in srebrom okrašeno posodje, podobice iz slovene kosti, kozarci. Naravnost zagledaš se pa v

omarico za dragulje

iz grajske Jable, tako krasno, precizno in lepo ter bogato je izdelana.

V drugi sobi pritličja so umetnine; na klavirju je

glava kiparja Meštrovića

kipec je kipar izdelal sam in ga predstavljajo zamisljenega, snujočega načrte, ki so mu pozneje prinesli realizirani v mavcu, bronu in marmorju sloves najodličnejšega umetnika. Meštrović je dober prijatelj g. Zadnikarja; poznata se z Dunaja, kjer mu je umetnik tudi podaril avtoportret.

Na zidu visi oljnat

portret Napoleonove matere

Izredno dragocene so tudi umetnine drugih slovenskih slikarjev, kakor Kobilce itd. in pa

numizmatična zbirka

s stariimi ceklini, rimskimi, francoskimi in drugimi novci.

Kakor v sobah v prvem nadstropju tako tudi tu ni mogoče vsega popisati. To je treba videti in občudovati večkrat. Vsak predmet ima svojo zgodovino, svoj pomen in vrednost.

Sedli smo k mizi. G. Zadnikar zna zanimivo pripovedovati, ima zdrav humor, ve povedati marsikatero anekdoto iz svojega 30letnega nabiranja starin. Kot njegov gost se tudi prepriča o istinitosti besed nekega pruskega generala, ki je napisal v Zadnikarjevo spominsko knjigo, da je mislil, da je ni nad madžarsko gostoljubnostjo, pa jo kranjska gostoljubnost še prekaša.

Poelovil sem se. Stopil sem na cesto in postal skoro žalosten, ko sem prišel na blatno cesto s pustim oblačnim nebom nad njo iz hiše, v kateri je toliko solnčnih, lepih in dragocenih častitljivih spominov na našo preteklost iz naše zgodovine in kulture.

M. Z.

Radioprogram

Nedelja, 19. maja: 10: Dela v vinogradu, zatiranje škodljivcev, g. F. Kafol; 10:30: Sadržajstvo, ing. Skubic; 11: Koncert Radio-orkestra. Vmesne speve poje g. Markovič; 15: Gogolji; Zenitevi, izvaja jo člani narodnega gledališča; 16: Ril-ičan Urban pripoveduje svoje storije; Reproducira glasba; 17: Koncert Radio-orkestra; 20: Večer slovenske glasbe, izvaja godba Dravske divizije; 22: Časovna napoved in poročila.

Ponedeljek, 20. maja: Koncert Radio-orkestra; 15: Jubilej hrvatske kulturne orijentacije, dr. K. Capuder; 15:30: Laska glasba, izvaja »Magistrie izpod šmarne gore«; 16:30: Koncert zbora »Balaajek-Kremelj«; Vmesne speve poje g. Popova; 20: Večer slovenske glasbe II, izvaja Radio-orkester. Vmesne speve pojeta gđ. Dragica Sok in g. Pucelj; 22: Časovna napoved in poročila.

Torek, 21. maja: 12:30: Reproducira glasba; 13: Časovna napoved, reproducira glasba; 13:30: Borzna poročila; 17: Koncert Radio-orkestra; 18:30: Zur Gegenstandstheorie der Persönlichkeit. Znanstveno predavanje v nemškem jeziku, vsuč. prof. dr. Veber; 19: Nemščina, ga. dr. Piskernik; 19:30: Naše sosednje države: Italija; dežela in poljedelstvo; 1. Severna Italija, dr. Valter Bohinec; 20: Duetni večer za klavir in harmonijo; H. Svetel in dr. Dolinar; 22: Časovna napoved in poročila.

Sreda, 22. maja: Reproducira glasba; 13: Časovna napoved, reproducira glasba; 13:30: Borzna poročila; 17: Koncert Radio-orkestra; 18: Pravljičje, pisatelj Milčinski;

18:30: Iz rastlinstva, ga. dr. Piskernik; 19: Sbrohrvaščina, prof. Mazovec; 19:30: Zgodovina Slovencev, prof. Kranjec; 20: Pevski večer g. Lovsetove. — Koncert Radio-orkestra; 22: Časovna napoved in poročila.

Beležnica

Koledar.

Danes: Sobota, 18. maja 1929: katoličani: Venantij; pravoslavni: 8. maja. Irina.

Jutri: Nedelja, 19. maja 1929: katoličani: Binkošti; pravoslavni: 6. maja, Jovan pravedni.

Današnje prireditve.

Drama: Greh.

Kino Matica: Divne laži Nine Petrovne.

Kino Ideal: Cirkus.

Prireditve v nedeljo.

Drama: Ljubzen in smrt.

Kino Matica: Divne laži Nine Petrovne.

Kino Ideal: Cirkus.

Nogometna tekma Hermes — Atletiki. Celje na igrišču Primorja.

Prireditve na praznik.

Drama: Utopljenca.

Kino Matica: Divne laži Nine Petrovne.

Kino Ideal: Cirkus.

Nogometna tekma Hermes — Atletiki na igrišču Primorja.

Dežurne lekarne.

Danes in jutri: Trunkozcy. Mestni trg; Ramor. Mkoščeva cesta. Na praznik: Leustek, Resljeva cesta, Bohinec. Rimska cesta.

K prepovedi ambulantne prodaje sladoleda

V javnost sploh ni prišla vest o sklepu magistratnega gremija, da se ambulantna prodaja sladoleda po mestnih ulicah prepove. S tem sklepom so seveda hudo prizadeli vsi izdelovalci sladoleda, med katerimi je pretežna večina družinskih očetov, katerih rodbine so odvisne od skromnega zaslužka pri prodaji sladoleda. Mnenja smo, da je sklep magistratnega gremija nekoliko preveč rigorozen in da bi ga kazalo revidirati v tem smislu, da se eventualno prepove prodajati sladoled samo onim izdelovalcem, ki v tem pogledu ne ustrezajo higijskim predpisom.

V zadevi prepovedi ambulantne prodaje sladoleda je vložil občinski svetnik gosp. Rebek na g. župana naslednjo interpelacijo: Gospod župan!

Na seji magistratnega gremija dne 3. t. m. je bilo sklenjeno, da se ambulantna prodaja sladoleda po mestnih ulicah prepove. Prepoved se opira na poročilo mestnega fizikata, ki je baje ugotovil v nekaterih služajih higijeni skrajno neudovarljivo razmere. Uvidevam in ni moj namen a tega mesta zagovarjati take in silne nedostatke, pač pa se obračam tem potom na vas, gospod župan in na slavni občinski svet, da danes premotri drakoničen sklep magistratnega gremija tudi iz socialnih vidikov.

Vsak izdelovalec sladoleda si je moral, predno je dobil dovoljenje izvrševanja, urediti svoje obrtne prostore ustrežajoč vsem strogim predpisom, pri čemur je vložil vse svoj kapital, samo da pošteno preživi sebe in svojo družino. Danes pa je takorekoč ob vse te izdatke in si ne zna pomagati naprej.

Oziraje se na manj premožne sloje občine, je pa tudi to občutno prikrnjano ko si za skromen znesek ne more privoščiti v vročih dneh sladoleda in bo izključno navezano na slaščičarne.

Prosim torej, da se to vprašanje v toliko reši, da se zopet dovoli ambulantna prodaja sladoleda po mestu. Zahteva naj se pri brezpozornji rigoroznosti največja higijena, uvedejo naj se tudi temu odgovarjajoči vozički. Kršilcu bodočih pogojev pa naj se tedaj šele ukine obratovanje za vselej.

Velika gasilska proslava v Bohinju

V nedeljo 2. junija t. l. se vrše v Boh. Bistrici velike gasilske slavnosti, kakršnih dosedaj Bohinje še ni videl. Zlet radovoljske gasilske župe je združilo bistriško društvo s proslavo 45letnice svojega obstoja. Obenem se ta dan blagoslovi nova štiricilindrska motorna brizgalna francoske trvdre Renold za 32 HP, ki more metati na minuto 1000 l vode. Program cele prireditve je na kratko očitran v naslednjem:

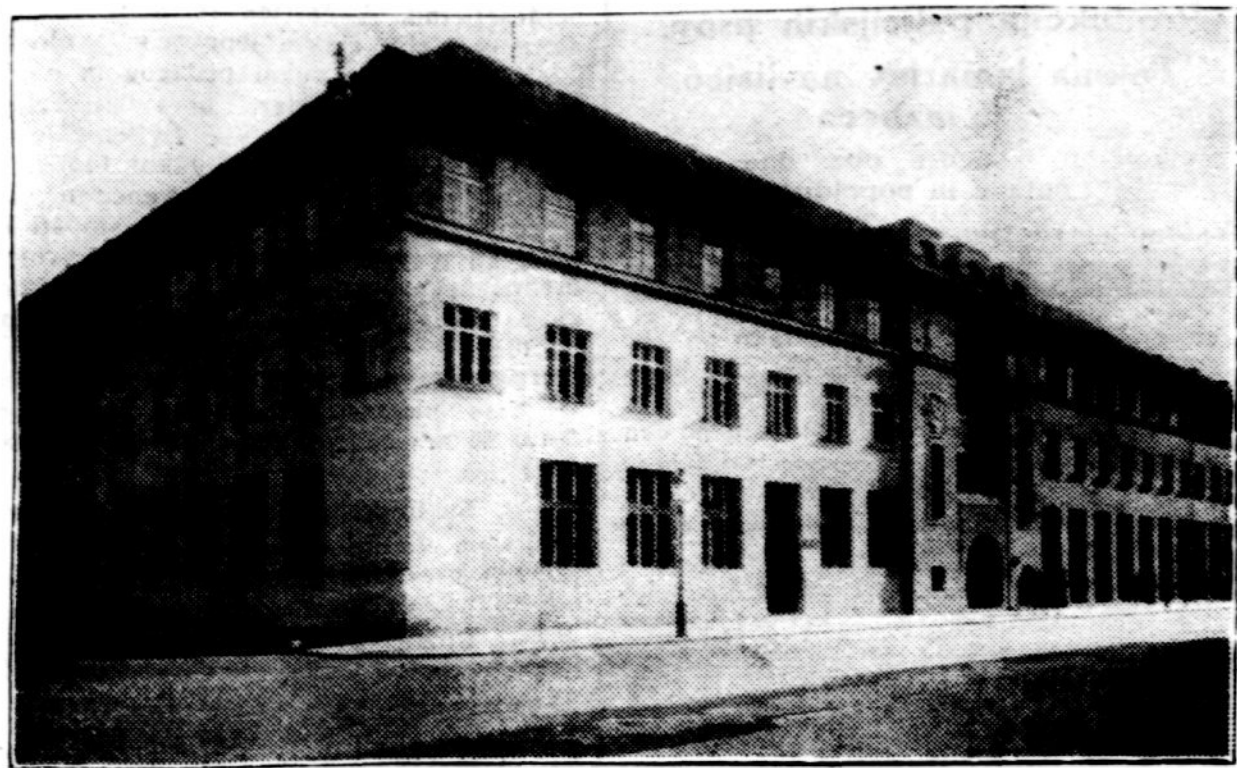
Ob 8 57 minut oficijelni sprejem gostov na kolodvoru pri izletniškem vaku št. 920, ki bo že ta dan vozil v Bohinje in se vračal s postaje Bistrica v Boh. jez. kot št. 919 ob 19 uri 04 min. Po sprejemu povorka članstva po vasi. Po božji službi ob 11 uri blagoslovitev motorne brizgalne pri »Občinskem domu« in odklovanja zaslužnih delavcev na tem polju. Ob 13 uri skupne gasilske tehnične vaje. Ob 14 ure dalje na dvorišču in vrtu »Občinskega doma« prosta zabava, katere glavna privlačna sila bo koncert 50 mož broječe godbe na pihala, koja si je pri zadnjem tekmovalju slovenskih civilnih godb pridobila drugo mesto.

Društvo je že danes s polno paro na delu, da vsetransko zadovolji čislane goste. Podrobnosti se bodo objavile pravočasno v slovenskih novinah. Kljub temu naproša načelstvo bratske družta, da pravočasno odgovore na stavljena im vrašanja, ker je prepričano, da ta dan lahko pokaže, kaj zmore stroga disciplina.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Zavod, v katerem je včlanjenih 90.000 članov

Največji Okrožni urad za zavarovanje delavcev v državi ki ima 132 zdravnikov in troši letno milijone za zdravljenje svojih članov

Palača Okrožnega urada na Miklošičevi cesti

Ljubljana, 18. maja. Po zakonu o zavarovanju delavcev se je izvršila tudi v Sloveniji obširna reorganizacija socialnega zavarovanja. Do leta 1922 samostojni panogi bolniškega in nezgodnega zavarovanja je združil novi zakon v eno upravno celoto. Tej reorganizaciji primerno so se prilagodile tudi vse zavarovalne ustanove in po tej reorganizaciji se je razveseljivo razvilo socialno zavarovanje v Sloveniji.

Odveč bi bilo razlagati pomen socialnega zavarovanja. Najbolj zgornjo kažejo važnost zavarovanja bilancne razdelitve in v zavarovanju doseženi uspehi.

Kljub vsem težavam, morda tudi pomanjkljivosti in nepopolnosti, je gotovo eno dejstvo:

delavec ima v bolezni, torej v največji potrebi, v zavarovanju najboljšo pomoč in njegova eksistenca je v boleznih varovana le z dajatvami socialnega zavarovanja.

Dve vrsti dajatev pozna zakon za zavarovanje delavcev: Stvarne in denarne. Med stvarne prištevamo zdravniško pomoč, zdravila, zdravilne pripomočke, lečenje v bolnici in zdraviliščih, babiško pomoč itd., za denarne dajatve pa označujemo hranarino, dečjo opremo, doživno.

Za te dajatve mora pa dobiti zavarovane seveda sredstva, in po obsežnosti zavarovanja ter po številu članov se ravna po seveda tudi prispevki.

Največji okrožni urad za zavarovanje delavcev v državi je ljubljanski, ki je imel v l. 1928 povprečno 88.927 članov.

Drugi največji OUZD je beograjski s približno 60.000 člani in tretji je zagrebški OUZD, ki je imel lani približno 55.000 članov. Pri vseh okrožnih uradih je bilo lani zavarovanih skoraj 600.000 članov. Visoko število zavarovanih članov pričča o velikem pomenu, ki ga ima tudi v naši državi za splošno socialno zavarovanje.

Ljubljanski Okrožni urad predpisuje s posebnimi plačilnimi nalogi prispevke za bolniško in nezgodno zavarovanje, predpisuje pa tudi prispevke, ki jih pobirata Borza dela in Delavska zbornica. Tudi za starostno zavarovanje predpisuje Okrožni urad posebne prispevke, vendar samo za državne kontraktualne nameščence.

V l. 1928 je predpisal Okrožni urad za bolniško panogo

zavarovanja	Din 40.628.326.16
za nezgodno panogo	Din 10.237.200.60
za Borzo dela	Din 2.004.083.27
za Delavsko zbornico	Din 1.924.813.57

in za starostno zavarovanje držav. pogodbenih uslužbencev

	Din 259.287.92
--	----------------

Skupaj Din 55.043.683.32

Za bolniško zavarovanje sme torej Okrožni urad porabiti samo bolniški predpis, vse ostale predpisane oz. pobrane prispevke pa mora oddajati svojim posebnim namenom.

Zanimivi so podatki, kakšne vsote izplačuje okrožni urad za posamezne dajatve. Naj omenimo samo izdatke za hranarino, dečjo opremo in pogrebno.

Na hranarini je izplačal urad lani 11.288.644.54 Din, kar znaša v odstotkih 27,20 vsega predpisa. Na dečjih opremanih in podporah porodnicam 3.990.000 Din, na pogrebnini pa 399 tisoč 195.65 Din.

Za oskrbo članov in svojcev v bolnišnicah je plačal urad v letu 1928 5.692.191.54 Din.

Po veljavnem zakonu ima član pravico najmanj do 6-mesečne oskrbe v bolnici, družinski član, ki ga zavarovavec vzdržuje, pa za eno bolezen največ 4 tedne.

Gornji številčni podatki se omejujejo samo na nekatere najvažnejše dajatve, zanimivo pa je, da presegajo milijonske zneske tudi stroški za zdravila, za kopališča in zdravilišča.

Uradovi člani in svojci so porabili v letu 1928 za 3.422.697.96 dinarjev zdravil.

Zal še vedno marsikdo trdi, da so uradova zdravila manj vredna in da predpisujejo zdravniki uradovim članom samo vodo. Kdor pa ve, da je urad iz čisto gospodarskih razlogov zainteresiran na tem, da postane oboleli zavarovaneč čim prej delazmožen, da prihrani urad s tem na hranarini, ta bo tudi lahko spoznal, da mora urad iz lastnega interesa skrbeti za najboljša zdravila.

Veliko skrb je posvečal urad v l. 1928 tudi jetičnikom. Slabe stanovanjske razmere, nevarnost infekcije in pa nezadostna prehrana zavarovanega člana nujno velevaljo uradu, da skrbi za zdravljenje tuberkuloznih članov na ta način, da jih oskrbuje v zdraviliščih, kjer se lahko ob dobri hrani, v higienskih in zračnih prostorih in ob strokovni zdravniški negi uspešno zdravijo.

Za oskrbo v zdraviliščih je plačal urad leta 1928 2.959.534.66 Din, ali 7,13% celotnega bolniškega predpisa.

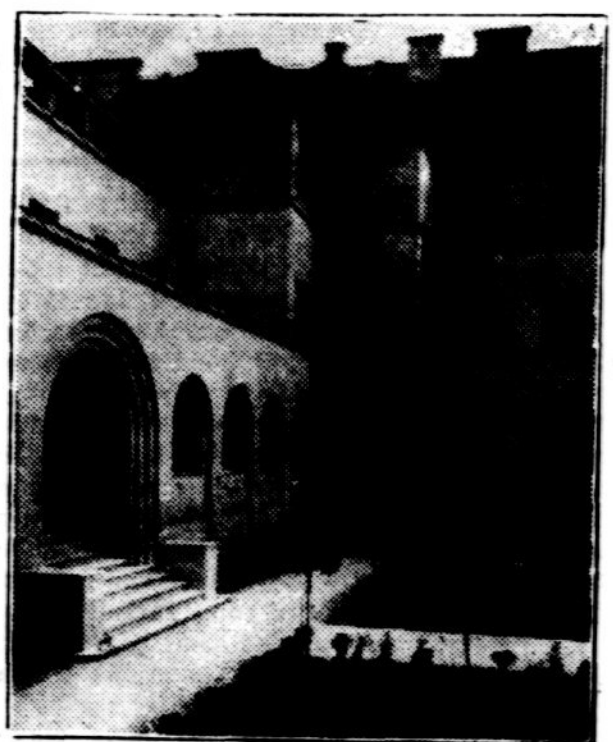
Za zdravniško službo v Sloveniji ima urad 132 zdravnikov, 5 zobozdravnikov in v lastnem zobnem ambulatoriju tudi še 3 zobotehnikarje.

Zobno nego oskrbujejo v Ljubljani izven Okrožnega urada koncesionirani zobotehnikarji in dentisti in kjer le mogoče zobozdravniki.

Za vse svoje člane skrbi Okrožni urad enako. Tudi član v najbolj oddaljenem kraju ima pravico do specialnega zdravljenja. Pristojni zdravniki morajo skrbeti za to, da dobi oboleli zavarovaneč v potrebi tudi specialistično zdravniško pomoč.

16 specialistov - zdravnikov ima Okrožni urad.

Okrožni urad je po letu 1922 investiral precejšnje vsote za zdravstvene ambulatorije, ker je znano, da se more bistveno zboljšati zdravniška služba, če se vrši v ambulatorijih, ki so opremljeni po najmodernejših izkustvih z vsemi zdravstvenimi napravami. Stroškov za ambulatorij za lastno uradno poslovanje pa urad ni dobil iz bolniškega zavarovanja, marveč je vse vsote za te naprave posodil bolniški panogi nezgodno zavarovanje, ki po kapitalnem pokritju razpolaga s potrebnimi sredstvi. Bolniško zavarovanje mora plačevati nezgodni panogi za posojeni kapital obresti. Zato je pogrešno mnenje, da bolniški član ničesar ne dobi, ker se zidajo nove palače. Le za zgled naj navedemo, da plačuje Okrožni urad za vse najete prostore skoro 1.000.000 Din letne najemnine.

Dvorišče Okrožnega urada z vhodom v dvorano, kopališče in fizikalno zdravilišče

Urad ima doslej 5 lastnih ambulatorijev, in sicer v Ljubljani, Mariboru, Ptuj, Kranju in Celju.

Ze sedaj torej dobi velik del članov zdravniško pomoč v uradnih ambulatorijih. V vseh ambulatorijih je 61 dnevnih ordinacijskih ur. Skupno število dnevnih ordinacijskih ur izven ambulatorija pa znaša približno 200 ur.

Naravno je, da so zato tudi stroški za zdravniške temu primerno visoki.

V letu 1928 je izplačal urad za zdravniških prejemkih 4.110.679.44 Din ali 9,91%.

Gori smo že omenili stroške za zdravila. Uradovi člani so dobili 212.394 receptov za zdravila samo v lanskem letu.

Povprečna cena enega recepta znaša torej nad 16 Din. Na enega zavarovaneč pa odpade povprečno dva in pol recepta na leto. Če primerjamo stroške za zdravila s prebivalstvom Slovenije, vidimo, da odpade na račun zavarovanja v letu 1928 na vsakega prebivalca skoro 3 Din iz naslova apotekarskih stroškov.

Povprečni mesečni zdravniški honorar znaša 1.541.65 Din. Od vseh izdatkov za zdravniške pa odnaša eno obolenje člana 108.034 Din.

Število vseh obolenj v letu 1928 znaša namreč 37.726. Ena bolezenska doba je trajala povprečno 18 dni. Na eno ordinacijo odpade povprečno pol obolenja, oziroma na eno obolenje odpade okroglo 2 ordinacijski uri. Ambulantno zdravljenje pri tem seveda ni vpoštevano.

Veliko se govori o visokih »upravnih stroških«. Naravno je, da mora pri takem aparatu, ki ga zahteva izvajanje bolniškega zavarovanja, biti nameščeno tudi zadostno osebje.

Na osebnih izdatkih je plačal urad v letu 1928 5.380.000 Din.

Ce bližje pogledamo, zakaj potrebuje urad toliko osebja, vidimo zanimivo dejstvo, da je

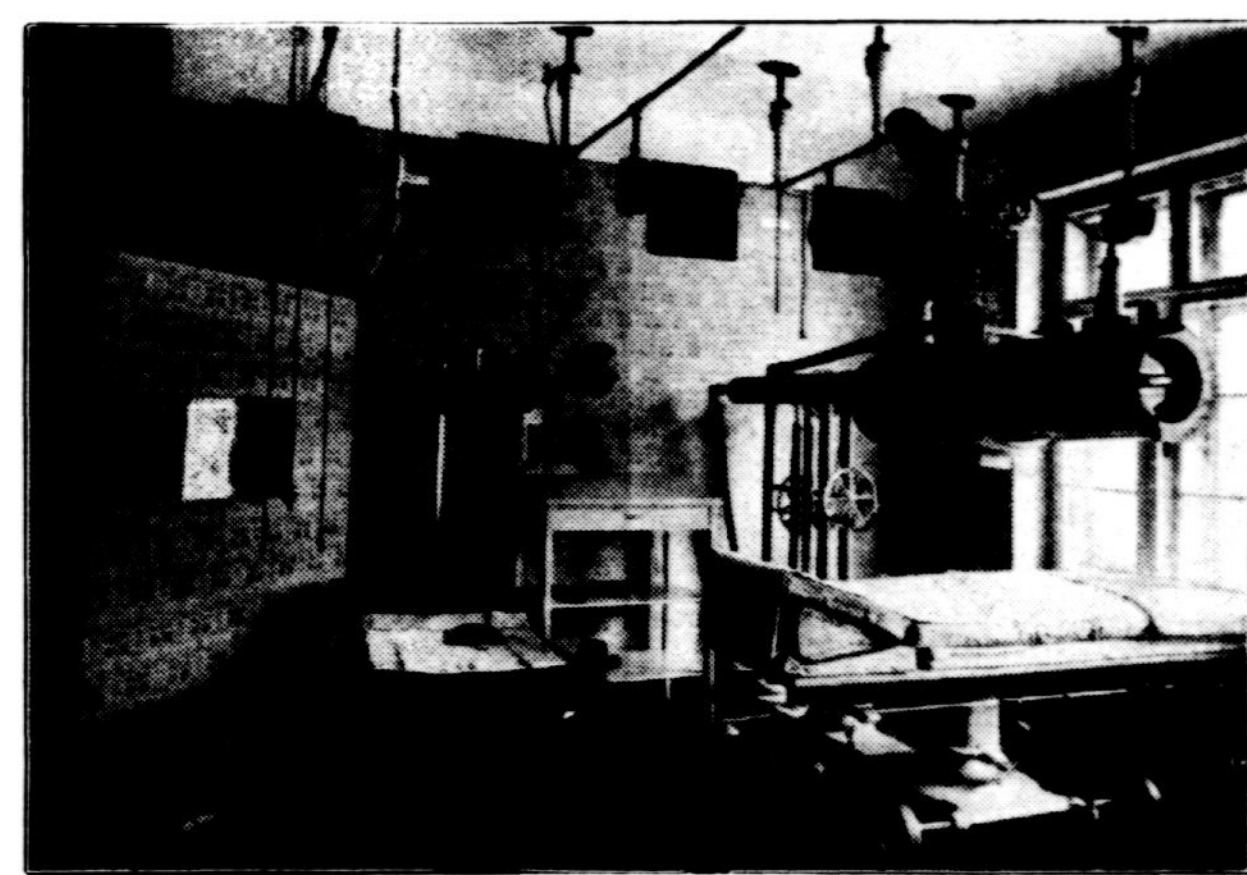
22 nameščenec v uradu polno zaposlenih samo z izterjavanjem zavarovalnih prispevkov.

Urad rabi v bolniški panogi sproti denarna sredstva.

Delanezmogljiv član mora dnevno izplačati približno 60.000 Din samo za hranarino.

Zato mora skrbeti tudi za redno plačevanje predpisanih prispevkov.

Zamudne delodajalce mora urad takoj tirti in je samo v letu 1928 izvedel približno 17.000 političnih in sodnih izvršb. Samo to delo stane

Dvorana za rentgenološko obsevanje z najmodernejšim aparatom po sistemu dr. Winza

Za opremo te dvorane je izdal Okrožni urad pol milijona Din. — Aparat sistema Winza na desni je bil prvi te vrste v državi. — Poleg njega na levi je aparat starega sistema, ki pa je manj prikladen za zdravljenje.

urad približno najmanj 600.000 D. Obsežnost urada in njegovega delokroga se razvija tudi iz tega, da je imelo knjigovodstvo v letu 1928 skoro 37.000 odprtih računov za delodajalce.

Veliko posla povzroča uradu tudi predpisovanje prispevkov.

Vsak mesec mora predpisati urad za najmanj 110.000 članov prispevke in ker se vrši predpis polmensko, je treba vsak mesec napisati vsaj toliko imen.

Kljub temu pa je urad administracijo tako izpopolnil, da je z računskimi stroji, mehanizacijo administrativnega dela lahko organiziral še poseben statistični oddelek, ki pripravlja in utrjuje vse statistično gradivo, ki ga urad v bolniškem zavarovanju potrebuje. Zanimivo je, da ima urad za letošnje leto že vnaprejš izračunani po kompliciranih matematičnih računih za vsak mesec posebej povprečno število članstva. Če ne bo posebnih gospodarskih pre-

tresiljev, računajo v uradu, da bo znašalo povprečno število članstva v letošnjem letu 95.345. Statističnih del pa ne sme nihče smatrati za nepotrebno igranje.

Kopališče in fizikalno zdravilišče

Poleg mestnega kopališča je v Ljubljani najbolj obiskano kopališče Okrožnega urada, obstoječe iz 12 kabin ter 13 prh. Lani so izdali 12.718 vstopnic za kadne kopeli, 22.160 za pršne in 2342 za parne, skupaj torej 37.220 vstopnic. To število je v primeri s številom ljubljanskega prebivalstva še vedno zelo nizko.

Za fizikalno zdravilišče je bilo lani izdanih 17.636 vstopnic. Kopališčik in maser g. Ivan Pelc, ki se je izučil v Meranu in ga je nedavno poslal Okrožni urad na Dunaj v poseben tečaj, je bil tako ljubeznjiv, da je razkazal našemu uredniku zdraviliščne prostore. Iz sobe za stanične električne kopeli ga je vodil po vrsti v sobo za masažo, v slačilnico, v električno svetlobno kopel, namenjeno bolnim na revmatizmu, v dvorano za vodno zdravljenje, kjer je občudoval bazene in druge zdraviliščne naprave, v parno kopel, medicinalno kopel in končno v mehanoterapijo. Ta dvorana, v kateri brni 9 strojev, je najbolj zanimiva.

V tej dvorani popravljamo razne ude, kakor roke, noge, mu je smeje razlagal maser. Vsak dopoldne od 8. do 11. imamo do 80 pacientov, en dan moških, drugi dan žensk. Moški se kmalu naveličajo tovrstne masaže, ženske pa bi pretičale ob strojih po cele ure. Včeraj smo jih imeli 100.

Rentgenološki oddelek

Predalce bi zašli, če bi hoteli opisati vse

Le malo toaletnih potrebščin je tako v se stransko priljubljenih kakor steklenica Odol in k njej pripadajoča čaša Odol za izpiranje ust.

Tajnost Odolovega uspeha

leži v nedosegljivem učinkovanju Odola. Dokazano je, da je po današnjem stanju vede Odol najboljšo sredstvo za nego ust in zob.

Sport Motokolesarski lov na lisico

Motokolesarski klub »Ilirija« v Ljubljani razpisuje kolesarski lov na lisico, ki se bo vršil v nedeljo 26. t. m. na ozemlju severne Ljubljane, in sicer od mitnice v Šiški — aerodroma — proge Gorenjske železnice — arzenala — Dovolne ceste — Kolinske tovarne — Sv. Krž — Tomačevo — Ježica — Črnuški most — Dolenje, Srednje in Gornje Gameljne — Smartno — Tacen — Vižmarje — St. Vid — Podutik (gostilna Vodnik) — Dravje — mitnica v Šiški.

Vozni se po sledečih predpisih:

1. Lova se lahko udeležijo vsi člani klubov, ki so včlanjeni v Koturskem Savezu kraljevine SHS.

2. Start se vrši točno ob 2. uri popoldne iz pred kavarnice »Evropa«. Zasedovalci morajo biti pol ure pred pričetkom lova na startu in se javiti funkcionarju športne komisije oziroma starterju. Zasedovalci startajo v predsedkih po 10 sekund po vrstnem redu prijav.

3. Predsedstev vseh udeležencev se vrši na dan prireditve točno ob 10. dopoldne v klubskem lokalni restavraciji »Novi Svet«, kjer dobi vsak udeleženec startno izkaznico, brez katere ne bo nikomur dovoljeno udeležiti se prireditve.

4. »Lisica«, motorno vozilo s priklopliko, sme zavzeti svoje skrivališče šele po kontroli prevoznih 30 km. Zasedovalcem lisice je predpisan maksimalen čas 3 ure. Kontrolna točka, katero mora vsak vozač pasirati, se razglasi tik pred startom zasedovalcev.

5. Zmagovalec je konkurent, kateri se tekom 3 ur po startu zasedovalcev dotakne kot prvi vozila lisice. Izsleditev in čas potrdi od športne komisije določenih sovozač lisice. Konkurent se mora pri izsleditvi lisice izkazati s startno izkaznico in kontrolnim znakom. Če nobeden izmed konkurentov ne doseže lisice v določenem času, je zmagovalec vozač, ki opravi lisice vozilo.

Zmagovalec dobi častno darilo, drugi in tretji kolajne.

Prijave osebno ali po dopisnici na Motokolesarski klub »Ilirija« (g. Ogrin, delavnica Gorec, tel. 2662, Gosposvetska cesta) brez prijavnine.

Prijave se zaključijo dne 24. maja ob 6. uri zvečer. Naknadne prijave proti prijavnini Din 5. Neobhodno se je držati cestno-policijskega reda in oblastnih voznih predpisov. Prireditelj odklanja vsako odgovornost za morebitne nezgode in škodo in je za to odgovoren vsak vozač sam.

Ce bi kdo lisico prej prestregel z nasprotno stranjo, predno je v posesti kontrolnega znaka, se to ne prizna.

Po končanem lovu se vrši prijateljski sestanek in razglasitev rezultatov v gostilni »Slepi Janez« v St. Vidu nad Ljubljano.

Za slučaj neugodnega vremena se prireditve preloži na 30. t. m.

— 10letnica ZSK Hermes. ZSK Hermes praznuje v dne 28. — 30. junija t. l. 10letnico svojega obstoja. Proslava se vrši pod protektoratom g. ministra saobračaja dr. Korošca in direktorja direktorje drž. žel. v Ljubljani g. ing. D. Kneževića. V dnevi praznovanja se vrši v Ljubljani velik nogometni turnir, na katerem bodo sodelovali klubi: ZAK iz Subotice, Zelenizir — Zagreb in Zelenizir — Maribor za pokal, ki ga je v to svrhu poklonil g. minister prometa dr. Korošec. V okviru praznovanja se vrši tudi velik turnir junijskih moštev izvenljubljanskih klubov, in sicer za pokal, ki bo v to svrhu poklonjen.

— Atletik Celje: Hermes. Za binkošne praznike je povabil »Hermes« »Celjske atletike« za gostovanje dveh prijateljskih tekem v Ljubljano. Atletiki nastopijo s svojo najboljšo postavo. Z ozirom na izvrstno formo Atletikov kakor Hermes, ki nastopi tudi s svojo najboljšo postavo tako s Klančnikom in z bivšim Ilirijancem Košenino, obeta igra res prvovrstni sportni užitek. Obe tekmi se vršita na igrišču ASK »Primorja« ob 17. V nedeljo igra predtekno moštvo 40. p. puka z moštvom 16. art. puka.

— Koturski Savez SHS. Pokrajinski odbor Slovenije naznanja, da razpisuje »Pododbor Maribor« v nedeljo dne 26. t. m. na dirkališču v Teznu »Dirko za prvenstvo Slovenije na dirkališču«. Proga 10 km. Prijave sprejema g. Pavle Pelc v klubskih prostorih Motokolesarske Ilirije, telefon št. 2662. — Predsednik.

— Motokolesarski klub Ilirija opozarja člane moto-odseka na sledeče motokolesarske dirke: Dne 26. maja t. l. Motoklub »Maribor« na dirkališču na Teznu. Isti dan Motoklub »Slavonac« v Osijeku na stadionu in dne 2. junija t. l. Hrvatski Motoklub v Zagrebu na dirkališču v Černomeru. Točni razpisi vseh dirk so razvidni na klubski deski in v klubskih prostorih restavracije »Novi Svet«. Prijave dnevno od 19. do 20. ure. Telefon Štev. 2662. — Tajnik.

Novo kopališče v Mednem ob Savi

V zadnjih dveh letih se je razvilo kopanje Ljubljancev ob Savi, zlasti pri Ježici in ob Mednem. Ob vročih dneh je bilo na Ježici nad 1000 kopalcev, v Mednem pa do 500. Večji obisk na Ježici je uumeven, ker je ta kraj še dosegljiv peš iz Ljubljane, dočim je pešoja v Medno izključena. Od glavne točke v Ljubljani do kopališča na Ježici je 5 in četrt km, do Medna pa nad 9 km. Razlika znaša torej 4 km ali slabo uro hoda. Vožnja z železnico stane v oba kraja 3.50 Din v eno smer.

Vodne prilike so v obeh krajih skoraj enake. Povsod imamo ogromen naraven bazen v stranskih rokavih Save. Globina vode prehaja od pol metra polagoma v razdalji kakih 100 m na 1 m in nadaljnih 100 m na globino 2 m in še več.

Glede naravne lepote Ježica daleč zaostaja; obrežje je ondi večkrat poplavljen in bi bilo zato treba postaviti kopališčni paviljon v višino razdalji 110 m od brega. To dejstvo in ker mora ostati obrežje zaraslo z vrbovjem, povzroča slabši pregled ter otežkoča nadzorstvo nad kopali. Pešeno obrežje pri Ježici zdaleka ni tako vabljivo, kakor visoko ležeči travniki v Mednem, kjer je mogoče postaviti paviljon bližje brega in so na razpolago prijetna ležišča po zeleni travi največjemu številu kopalcev. Mivke je v obeh krajih dovolj. Otok v Savi je pri Mednem mnogo ljubeznivejši kakor pri Ježici; tudi dohod ob železnici oziroma avtobusne postaje je v Mednem prikladnejši.

Občinski svetovalec Josip Turk, ki se je posebno trudil, da dobi Ljubljana lepo javno kopališče z zdravjo vodo ter se pogajal opetovano z merodajnimi činitelji na Ježici in v Mednem, se je izrekel za kopališče v Mednem. Pridružili so se mu tudi župan in vsi občinski svetovalci gremija. Dekaj v St. Vidu nad Ljubljano, č. g. Valentin Zabret je stavil ljubljanski občini za potrebni travnik najemniško pogodbo za dobo treh let, t. j. do 15. maja 1932 pod pogojem, da ostane trava dosedanjim uživalcem travnika in se plača najemnina 1. julija vsakega leta in sicer letos 1600 Din, v letih 1930 in 1931 pa po 2100 Din. Ako pogodba po treh letih ugasne, mora ljubljanska občina postaviti travnik v prejšnji stan in s primernimi obrambnimi napravami zabraniti nadaljnje odplavljanje rodovitne zemlje. Zupanstvo St. Vid nad Ljubljano je misel, da se zgradi novo kopališče v okrožju šentviške občine med Mednom in Brodom, najtopleje pozdravilo. Občina izjavlja, da pojde Ljubljani kar največ mogoče na roko. Gremil je torej sklenil, da se nemudoma sklene pogodba in se napravi v Mednem kopališče vsaj do 15. junija t. l. Troški bodo znašali okoli 170.000 Din. Na Ježici se letos kopališče ne napravi.

Ljubezen ni za vse.

— Ljubezen, je dejal nekdo, — bi morala biti samo za rahločutne duše. Če vidim grobljano siliti v ljubezen, bi mi rad zaklical: Kam lezeš? Za tako surovino zadostujejo karte, jed in častihlepnost.

Pristopite k „Vodnikovim družbi“

Halo! Kino Ljubljanski dvor! Halo!

Danes in vse dni! Krasnospeli film

„EROTIKON“

V glavni vlogi prva slovenska filmska igralka lepa Ljubljanka **ITA RINA** — **IDA KRAVANJA**. — Film se odlikuje po krasnih posnetkih, lepi, pretresljivi vsebini in srčni kulturi. Svobodno, nepristransko govori o ljubavi, strasti in trpljenju. — **Predstave vsak dan ob 3., 5., 7., 9.** — Mladini neprimerno! Film od cenzure popolnoma nedotaknjen. —

Dnevne vesti.

— **Pokroviteljstvo Nj. Vel. kralja.** Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani priredi jeseni koncertno turnejo v Francijo s koncerti v Strasbourgu, Nancyu, Reimsu, Lille, Lensu, Parizu, Lionu, Grenoblu in naposled v Genèvi, na sedežu društva narodov. Pred turnejo proslavi v Ljubljani 120letnico, odkar so bili slovenski kraji kot kraljestvo Ilirija pod Napoleonovo vladno. Na prošnjo Glasbene Matice je prejel nje predsednik od Dvornega maršala obvestilo, da je Nj. Vel. kralj blagovolil prevzeti pokroviteljstvo tako glede prireditve v Ljubljani, kakor glede koncertov v Franciji odtodno Svici.

— **Českoslovaško odlikovanje.** Prezident Masaryk je odlikoval z redom Belega leva I. stopnje našega bivšega poslanika v Pragi Branka Lazareviča, z redom Belega leva III. stopnje legacijskega svetnika in šefa kabineta v zunanjem ministrstvu Stanjo Pelivanoviča, z redom Belega leva IV. stopnje legacijskega tajnika v Beogradu Pavla Beljanskoga, z redom Belega leva V. stopnje legacijskega atašea pri našem poslanstvu v Rimu dr. Ante Pavelića, z redom Belega leva V. stopnje podpolkovnika Vinka Lubiča, dodeljenega našemu poslanstvu na Dunaju, z redom Belega leva III. stopnje polkovnika generalnega štaba v Beogradu Dimitrija Živkoviča in z redom Belega leva V. stopnje kapitana II. klase v Beogradu Dimitrija Pešića.

— **Iz državne službe.** Na lastno prošnjo je premeščen od finančne direkcije, oddelek za državno računovodstvo in proračun v Novem Sadu k finančni direkciji v Ljubljani knjigovodja Hinko Hrovat.

— **Iz železniške službe.** Za postajenačelnika v Damžalah je imenovan dosednji postajenačelnik postajališča Nomen Maks Dajčman.

— **Oblastne trošarine.** Finančni minister je odredil, da smejo oblasti potom davčnih uprav pobirati trošarino od 100 litrov piva 30 Din, od 100 litrov vina 50 Din, od 100 kg esence 400 Din, od 1 litra likerja, konjaka, rumu 5 Din, od 1 litra spirita ali žganja 5 Din.

— **Zakon o trgovinski pogodbi s Francijo.** »Službene Novine« št. 112, z dne 15. t. m. objavlja zakon o konvenciji o trgovini in plovnosti med kraljevino SHS in Francijo, sklenjeni 30. januarja 1929 v Parizu.

Restoracija Dvor danes in jutri plesna veselica

— **Nalezljive bolezni v mariborski oblasti.** Od 1. do 7. t. m. je bilo v mariborski oblasti 120 slučajev vnetja priušneke sli-navke, 13 tifuznih bolezni, 63 škrlatink, 50 ošpic, 13 davice, 5 čena in 2 krčevite odravenosti.

— **Zivalske kužne bolezni v ljubljanski oblasti.** Od 6. do 12. t. m. je bilo v ljubljanski oblasti 10 slučajev svinjske kuge, 4 svinjske rdečice, 2 garij in 1 čebelnje kuže.

— **Razpust društva.** Katoliško prosvetno društvo »Eintracht« v Kočevju je razpuščeno, ker nima pogojev za pravni obstoj.

— **Dražba lova.** Dražba lova občine Gorenjega Logatca, ki bi se morala vršiti 22. t. m., je preložena na poznejši čas. Pač pa se bo vršila istega dne pri sreskem poglavarju v Logatcu dražba lova Dolenjega Logatca.

— **Razid društva.** Ženska podružnica Ciril Metodove družbe v Kranju se je razšla.

— **Razpisana služba.** Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu razpisuje natečaj za popolnitev mesta pravnega referenta. Prošnje je treba vložiti do 5. junija.

— **Iz »Uradnega lista«.** »Uradni list« št. 52 z dne 18. t. m. objavlja pravilnik zdravstvenega doma v Cerkljah ob Krki in zakon o ureditvi predsedništva ministrskega sveta.

— **Vintgar popravljen in otvoren.** V vintgarski soteski so vse galerije, mostovi in pota, ki so jih poškodovale snežni in kameniti plazovi, temeljito popravljeni ter je soteska zopet popolnoma dostopna in prehodna.

— **Otvoritev Aljaževega doma.** SPD vabi svoje člane in prijatelje narave k otvoritvi Aljaževega doma v vratih, ki se bo vršila na binkošti, nedeljo s službo božjo ob 11 pop. Vlak odide v nedeljo zjutraj ob 5.15 tako, da lahko vsakdo pride do tega časa do Aljaževega doma. Tudi v Kamniški Bistrici bo na binkoštno nedeljo ob 10 služba božja. Za praznike se otvorila Kamniška koča na Kamniškem sedlu in Gojzova koča na Kakovskem sedlu. Kerkova koča na Ratitovcu se otvori na binkoštno soboto in ostane odprta čez praznike. Najugodnejši dostop do železniške postaje Nomen.

Atletik S. K. Celje: Hermes

v nedeljo v ponedeljek
ob 17. uri ob 17. uri

Igrišče „PRIMORJA“

— **Zadvoj pod Ljubljano.** Ko so se začele odvijati avtobusne proge iz Ljubljane v njeno lepo okolico, so tukajšnje vasi komaj čakale, da se tudi njih spomni ta ali oni avtobusni podjetnik. Ta želja se jim je hitro izpolnila. Ljudje se radi poslužujejo modernega prometnega sredstva. In govori se, da je vloženih kar pet prostov za avtobusno prevažanje med Ljubljano in našimi vasi. To priča, kako hitro se razvija avtobusni promet.

— **Izpolnitev prometa v Bosni in Hercegovini.** Iz Sarajeva poročajo da se je vršila konferenca strokovnjakov, ki je razpravljala o organizaciji pri izpolnitvi telefonskega in telegrafskega prometa v Bosni in Hercegovini. Posebna pažnja bo posvečena zvezam s Srbijo in Crno goro, ki so sedaj zelo slabe in pa zvezam z Beogradom, Dubrovnikom in Zagrebom. Postavili bodo novo telefonsko zvezo med Sarajevom in Užicami ter Svetlincem, da bo imela Bosna dobro zvezo s Sandžakom. Prijepoljem, Plevljem in Nikšićem. Zgradila se bo tudi posebna telefonska proga iz Banje loke preko Drvente in Tuzle do Beograda. Razen tega bodo postavili v Sarajevu v najkrajšem času avtomatsko telefonsko centralo.

Zobozdravnik dr. Iv. Verčon je do 3. junia odsotni in ordinira

— **V čolnu iz Slovenije do Črne morja.** Včeraj je dospel v svojem čolnu po Savi v Zagreb Slovenec Josip Leskovek iz Šoštana. Napotil se je iz Šoštana v Crno morje. Zagrebčani se niso mogli načuditi drznosti Slovenca, ki hoče prevoziti v čolnu tako dolgo pot. Leskovek je izjavil, da se je vozil iz Šoštana do Zagreba od nedelje do četrtka. Med potjo se je večkrat ustavil. Najdeli se je zadržal v Ratehah pri Zidanem mostu, odkoder je prišel do Zagreba v 8 urah. Za potovanje se je odločil iz sporta. Z njim se vozi žena in neki prijatelj. Ženo bo izkrcal v Osičku, s prijateljem bo pa nadaljeval pot do Črne morja.

— **Otvoritev mednarodne razstave psov** se izvrši v nedeljo, 19. 5. t. m. ob 10 uri dopoldne na slovesen način v navzočnosti predstavnikov oblasti. Od te ure dalje ima občinstvo dostop na razstavo proti vstopnini 10 Din. Radi lažje orientacije in spoznavanja posameznih pasem si naj nabavi občinstvo razstavnih katalog — stane 10 Din —, ki ima vsled svoje lične izdelave tudi spominsko vrednost. Opozorjamo na občinstvo, naj ne prijemlje psov in naj jim ne daje nobene hrane.

— **Mednarodna razstava psov.** Prirejena od Jugoslovskega kinološkega saveza, bo pozala pregled čistokrvnih psov raznih pasem, ki se goje pri nas. Širše občinstvo je še zelo malo poučeno o posameznih pasmah in bo imelo pri tej razstavi najlepšo priliko poučiti se o razlikah med posameznimi lovkimi in športnimi pasmami. Ocenjevanje psov se bo vršilo v 6 krogih javno pred občinstvom in bodo sodniki označevali vrline in napake posameznih psov tako glasno, da bo tudi občinstvo slišalo njih kritiko in se na ta način učilo tudi samo spoznavati te plemenite živali.

— **Mizarske mojstre opozorjamo.** da bodo na letošnjem velesejmu razstavljeni razni mizarski stroji večjih znamenitih tovarn.

Dr. med. Igor Tavčar B eg št. 8

specialist za notranje bolezni, ordinira od 21. tega meseca vsak delavnik od 9. do 11. dopoldne in od 3. do 5. pop. Röntgenološke preiskave za priv. paciente vsak torek in četrtek od 8. do 9.

— **Posetnikom ljubljanskega velesejma.** Uprava ljubljanskega velesejma je izdala kakor prejšnja leta tudi letos permanentne legitimacije po Din 30. Tako legitimacija daje pravico do znižane voznine za polovično ceno. Legitimacije se dobe v vseh večjih krajih cele države, lahko pa se naroči z dopisnico direktno pri velesejskem uradu. Navodil tiskanih v legitimaciji se je treba točno držati. Zdrava in cenena stanovanja v hotelih ali privatno so posestnikom zasigurni.

— **Binkoštna razstava psov** bo nudila interesentom priliko nabaviti si čistokrvne pse, ker je stavilo precej razstavljavcev svoje pse na prodaj. Nakup psov na razstavi nudi kupcem največjo garancijo, saj kupijo pse potem, ko so bili ocenjeni po mednarodnih sodnikih.

— **Ga. Radč ne zahteva odškodnine.** Iz Zagreba poročajo, da je zagrebško sodišče vprašalo ženo pokojnega Stjepana Radčica Marženko, ali zahteva kako odškodnino za smrt svojega moža. Ga. Radč je odgovorila po svojem advokatu dr. Šafarju, da ne zahteva nobene odškodnine.

— **Tajstven zločin v gozdu pri Sidu.** Pred dnevi je bil izvršen v gozdu pri Sidu zagoneten zločin. Kmetje so našli v gozdu nago truplo neznanega moškega. Ki je bilo razrezano in zmrcvarjeno. Obvestili so takoj srezko poglavarstvo, ki je uvedlo preiskavo, toda zločinca niso mogli izslediti. Sodno zdravniška komisija je ugotovila, da

je neznanec kakih 25 let star. Zločinec ga je umoril najbrž na cesti, ga oropal in ga zavlekel v gozd, da bi prikriž zločin. Identitete umorjenega neznanca niso mogli ugotoviti. V gozdu, kjer so našli truplo, je bilo izvršenih že več zagonetnih zločinov. Tako so pred meseci našli na istem kraju umorjenega nekega logarja. Tudi ta zločin je ostal nepojasnjen.

— **Vreme.** Vse kaže, da bomo imeli za binkoštno praznike slabo vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno in deževno. Tudi včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno in deževno. Maksimalna temperatura je znašala v Ljubljani 22,2, v Splitu 22, v Zagrebu 19, v Skoplju 17, v Mariboru 16, v Beogradu 13 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759 mm, temperatura je znašala 12 stopinj.

— **Ubili starca zaradi pipe.** V vasi Jagodnici pri Požezi so imeli pred dnevi žegnanje, na katero je prišel tudi Peter Grčić, 62 let star iz bližnje vasi Daranovca. Pred cerkvijo je srečal nekega Antona Gagića, s katerim se je začel prepirati zaradi pipe. Grčić je bil malo, vinjen in je zamahnil z roko proti Gagiću. Ta se je pa tako razburil, da je prijel starca za vrat in ga vrغل na tla s tako silo, da stavec ni več vstal. Pretresel si je možgane in je kmalu umrl. Gagića so orožniki prišli.

— **Dve nesreči.** Marija Krek, 70letna dvinarica iz Studenega pri Železnikih, se je snoči s kropom poparila po obrazu. S težkimi opeklinami so jo prepeljali v bolnico. — Franc Majnardi, hlapec pri posestniku Karlu Jeršini na Rudniku, si je s slamo merozno odrezal tri prste desne roke. Tudi njega so prepeljali v bolnico.

— **Jutri in v ponedeljek** se vrši velika veselica pri »Zupanovi lamici« na Taboru. Na postaji Grosuplje ob vlakih vozovi na razpolago. Vabljeni vsi.

— **Nalvalnejša četudi ne najnovejša vest** je, da se perilo namoči že v več v raztopini ŽENSKIH HVALE, nato pa s izpere s SCHICHTOVIM TERPETINOVIM MILOM. — Varujte se ponaredb!

— **Ali ste že član »Ljudske samopomočice«?** Ako ne, prosimo, čitajte današnji tedajevni oglaš!

Iz Ljubljane

— **Iz Zastave bo razobesila mestna občina** na svojih poslopih v Čast Prekmurcem, ki običajno v številu 900 Ljubljano. Pride na binkoštni ponedeljek ob 20 zvečer in prosimo občinstvo, zlasti pa narodno-obrambna društva, da se sprejema po možnosti udeležijo. Mestna občina bo došle na kolodvoru pozdravila, potem jih spremi godba po Miklošičevi cesti do magistrata, od koder bo v skupinah rahlo na določeno prenočišča po šolah itd. Prosimo tudi prebivalstvo, da dokaže svojo simpatijo bratom in sestram s kraje slovenske meje s tem, da razobesi zastave!

— **Iz Stavbo gibanje** je v polnem razmahu. V Mariborski ulici so začeli te dni kopati svet za temelj enonadstropne vile z visokim pritličjem. Stavbišče je kupil gosp. Černogoj, železniški uradnik. Zidarska dela je prevzel stavbnik A. Batelini. — V Staničevi ulici se vrše zadnja zidarska dela na enonadstropni hiši z visokim pritličjem. Hiša je last sester Hribernik. Zidarska dela dovršuje stavbnik Matko Čurk. Stanovanja so že oddana. V bližini te hiše v isti ulici je do malega ometana eno-ozmerna dvonadstropna hiša uradnika Ivana Zupana. Zadnje dni se je napravila železna ograja na verandi, sezidani v višini strehe in bo zbog tega z nje najlepši razgled na kamniške planine in proti severozahodu. — V bližini Staničeve ulice je dozidan temelj in deloma tudi visokopritličje enonadstropne vile R. Turk (knjigovoznica na Dunajski cesti). Z zidavo se hiti in bodo stranke že letos imele v njej suho, solčno, zdravo stanovanje. — V Pleštnikovi ulici vihtijo delavci krampe in lopate za temeljno zidavo visokopritlične enonadstropne vile Jele Stemberger, modistinja na Dunajski cesti Zidarska dela je prevzel zidarski mojster Ivan Zigon. Z betoniranjem temeljnega zidu prično prihodnji teden.

— **Iz Cene avtobusnim vožnjam padajo.** Dokler ni začel obratovati Gradov avtobus, je stala vožnja iz Ljubljane v Večve 5 Din, zdaj se pa plača za to vožnjo z Žukovnim avtobusom 4 Din. Grad pa računa iz Ljubljane v Zornji Kašeli, ki leži par kilometrov dalje ko Večve, tudi 4 Din. Gradov avtobus je torej cenejši. Občinstvo je Gradov avtobusno podjetje z veseljem pozdravilo sicer pa želi obema tako Gradu kakor Žukku čim več uspeha in zaslužka.

— **Iz Avtobusne vožnje in občinstvo.** Ljudje, ki čakajo na Marlinem trgu na avtobusno vožnjo k Sv. Jakobu ob Savi, v Dol. Dolsko, Zornji Kašeli, Večve, Hršiču, Dobrunju, Zadvoj, Skofljici, na Ig itd., zelo pokrešajo voznega reda za navedene avtobusne proge. Vozni red naj bi se obesil na hišo tik Prešernovega spomenika občinstvu v vpogled, da ne bo tamkaj zastoj čakalo in izgubljalo časa. Če je pri Figovcu zunaj na hiši avtobusni voznik red, bi tudi na Marlinem trgu občinstvo dobro služil. Vožnje pa naj bi se vršile na vso moč točno!

— **Iz Stanovanjski odsek IX. ljubljanskega velesejma** uljudno naproša vse, ki bi mogli za čas velesejma, to je v dveh od 29. maja 1929 do 9. junija 1929, ali tudi samo za nekaj večerov dati prosti plačilu na razpolago prenočišča. Da javijo takoj svoj naslov mestnemu ekspozitu. Mestni trg 27-III, soba št. 50 ali pri ravnatelstvu velesejma. Ker se zbere v velesejskih dneh v Ljubljani na tisoče in tisoče tujcev, katere moramo sprejeti z največjo gostoljubnostjo pod svojo streho, naj bodo prijave kolikor mogoče številne.

— **Naša meščanska šola na velesejmu.** Društvo meščanskošolskih učiteljev v Ljubljani proslavi letos na svečan način desetletnico obstoja meščanskih šol v Sloveniji. Ob tej priliki bo priredilo društvo veliko jubilejno razstavo šolskih izdelkov učencev meščanskih šol. Razstava bo na velesejmu v paviljonu »K«. Ta razstava na

O Binkoštih. 19. in 20. 5. 1929

Mednarodna razstava čistokrvnih psov na prostoru ljubljanskega velesejma.
Produkcija policijskih psov.
Tekma jamarjev na lisico in jazbeca

Promenadni koncert ob dneva dopoldne in popoldne.

Vstopnina 10 Din. Katalog 10 Din.

velesejmu bo pač svojevrstna tako po obsegu kakor tudi po predmetih, ki bodo razstavljeni. Razstava bo namreč imela namen, da predoči narodu bistvo in pomen meščanske šole. Zato si je društvo izbralo za ta namen baš prostor na velesejmu, kjer se bodo zbirali od dne 30. maja do 9. junija tisoči in tisoči iz vseh krajev naše zemlje pa tudi mnogo tujcev. Velesejem bo letos nudil prekrasno sliko kulturnega napredka našega naroda, meščanska šola pa bo s to razstavo dokumentirala, da je eden najvažnejših činiteljev za gojitev in povzgo kulture najširših plasti našega naroda.

— **Iz Za Dežji dom v Aleksandrovem.** Kakor smo izvedeli, priredi agilno humanitarno društvo Skrb za mladino v Ljubljani, dne 2. junija veliko tombolo z lepimi dobroti. To društvo ima v Aleksandrovem kupljen lep svet, na katerem zgradi v doglednem času Dežji dom za revno in bolešno dečo. Ker Slovenija še nima takega doma, je hvalevredno, da se je to društvo odločilo zidati potreben Dežji dom na morju. Da se čimprej uresniči njih cilj, priredi društvo veliko tombolo v korist Dežjega doma. Ker stane tablica samo Din 2.— smo prepričani, da nikdo kder le malo čuti za mladino ne odreče, ter da vsakdo vsaj 1 tablico kupi. Pomagajmo vsi brez razlike stanu, zidati revni in bolehi deci Dežji dom v Aleksandrovem.

— **Iz Zahvala.** Ob priliki svečanostne izročitve českoslovskega odlikovanja dne 4. t. m. sem prejel toliko čestitk, da mi je nemogoče, da bi se mogel vsakemu posebej zahvaliti. Storit to tem potom, ter se iskreno zahvaljujem predvsem g. konzulu českoslovske republike dr. Františku Reslu, ki je dal pobudo za to, zame tako častno odlikovanje in ki je pri izročitvi tako laskavo ocenil moje skromno delovanje za globljenje bratskih stikov med našim in českoslovaškim narodom zlasti na polju gasilstva, g. županu dr. Dinku Puc u za krasne besede priznanja mojemu javnemu delu, g. predsedniku »Jugosl. — Českoslov. Lige ministru n. r. dr. Albertu Kramerju za tolo o cenno mojih skromnih zaslug za jugoslov. — Českoslov. zblizanje, magistratnemu direktorju g. dr. Milutinu Zarniku, ki je bil tolnač čestitk mestnih uslužbenecv, g. novinarjem, ki so ob tej priliki tako simpatično očrtali moje javno delo, zastopnikom raznih narodnih društev in vsem prijateljem in znancem, ki so se me ob tem zame tako izrednem dogodku spominjali s svojimi čestitkami. Vsem in vsakomur moja prisrčna zahvala! V Ljubljani, dne 13. maja 1929. Josip Turk.

KOLINSKO CIKORJO ima vsaka gospodinja najrajši, ker lahko z njo skuha res dobro belo kavo. Priporočamo pa tudi našo »Redino kavo«, ki ne potrebuje nikakega drugega dodatka in je sama z mlekom prav okusna in zdrava.

— **Iz Sv. Frančišek Asiški.** Ta zanimivi film, ki nam predčuje življenje in dela velikega svetnika ima na sporedu ZKD v nedeljo in na binkoštni ponedeljek dne 19. in 20. t. m. v prostori Elitnega kina Matice Sv. Frančišek je bil sin bogatega italijanskega trgovca in je živel v svojih prvih mladeniških letih precej veselo skoroda razuzdano življenje. Pozneje, ko je padel v suženjstvo in se je vrnil iz njeza se je vrahoma izpremenil in počel živeti skoro asketsko življenje, življenje sve nika. Vi le ustanvil po vsem svetu znani red očetov frančiškanov. Film je izredno zanimiv, zato priporočamo njega ogled, kar jaytopleje. Predstave se vrše na oba omnična dneva ob 11. uri dopoldne.

— **Iz Prosvetni oddelek mestnega magistrata** (Gradšče 2, pritl.) zaradi snajenja prostorov v soboto 18. t. m. ne posluje.

— **Iz Krajevni odbor Rdečega križa za mesto Ljubljana** naznanja, da se bo vršil nabiralni dan za Rdeči križ, ki je bil pomotoma naznanjen za 6. junija, definitivno v nedeljo dne 2. junija. Prosimo vsa društva, da se ozirajo na ta datum.

— **Iz Promenadni koncert** muzike dravske div. obl. v nedeljo, 19. t. m. ob 11. v »Zvezdič«. Spored: 1. Binički: Na Drini, marš. 2. Ganne: La czarine, mazurka. 3. Strauss: Uvertura k operi Prince Metusa. 4. Gleisner: Wagnerjeve opere. 5. Jakl: Potovanje po Sloveniji. 6. Blaton: Romanca. 7. Pahor: Naši mladini, valček. 8. Cerin: Slovenski fantje, marš. — Dirigent višji kapelnik dr. Jos. Cerin.

— **Iz Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je prelela kot čisti dobitek »Jurjevanja« od šentpetrskih podružnic Din 12.025.85, dalje od ženske podružnice še prispevek Din 5000 in dar g. L. Zupančiča v časten spomin pok. očeta Din 200, skupaj Din 17.225.85. Lepa hvala marljivima podružnicama!

— **Iz Sokol I.** vabi članstvo in naraščaj na izlet binkoštno nedeljo (ob slabem vremenu v ponedeljek). Kroj civilni. Zbiramo se ob 14. v drevedu Muzej-gledališče: pot na Večno pot - Brdo - Bokavce - Dolgi most (odmor) Mestni log.

— **Iz Promenadni koncert železničarske godbe »Sloga«** se vrši ob binkoštno praznika v nedeljo in ponedeljek dopoldne ob

pol 11 do pol 13 ure, v nedeljo in ponedeljek popoldne pa od pol 16 do 18 ure na ljubljanskem velesejmu o priliki mednarodne razstave psov.

Iz Celja

— **Šolski upravitelj Franjo Voglar** — petdesetletnik. V četrtek 16. maja je praznoval v Celju skoro neopaženo svojo 50-letnico rojstva zaslužni pedagog in narodnjak g. Franjo Voglar, upravitelj celjske okoliške osnovne šole. Vse življenje je posvetil narodu, tako v šoli, kakor tudi izven nje. Bil je vedno zaveden Slovenec in Jugosloven in se nikdar ni strahil nastopati kot tak pred svetom. Dasi je moral radi svojega prepričanega nacionalizma mnogo trpeti, ga to nikdar ni moglo ustrašiti in odvrditi od njegove ravno začrtane poti. Bil je vedno v vsakem pogledu pravi mož - značaj. Obče priljubljenemu in spoštovanemu jubilaru želimo iskreno tudi mi: »Na mnoga leta!

— **Savinjska podružnica SPD v Celju** naznanja, da bo koča na Koroliči o binkoštnih praznikih dne 18., 19. in 20. maja odprta in oskrbovana.

— **Poziv vojnim oškodovancem!** Vojni oškodovanci iz Celja, ki se zborovanja dne 5. maja v Mariboru niso mogli udeležiti, se pozivljajo, da se zanesljivo udeležijo sestanka, ki se vrši v nedeljo 19. maja dopoldne ob 10. uri v Celju v gostilni Filipčič v Gledalski ulici, kjer bodo podrobno obveščeni o korakih, ki jih je podvel mariborski odbor za vojne oškodovance v Beogradu ter o uspehih, ki jih je v tem vprašanju dosegel.

Prosveta

Jakopičev zbornik je izšel. Jakopičev zbornik, vsebujoč prispevke Jakopiča samega in njegovih prijateljev, je izšel. Zbornik prinaša naslednje umetniške priloge: Lastna podoba. Med gabri. Spomini, Sadržajnik, Interieur. Orad. Večer na Savi. Portret ge. dr. A. K. Gradha in družina. Reprodukcijske, delo Delniške tiskarne, so v čast tiskarni. Izdane so verno po Jakopičevih originalih, da zadovolje tudi največja estetika. Zbornik stane brošura 110 Din, vezan 140 Din, s poštnino 7 Din več. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Gostovanje članov mariborskega teatra, ki je bilo prvotno napovedano za sredo 22. t. m., se preloži do vrnitve opere v Ljubljano.

— **Mladinska predstava** po izredno znižanih cenah. Šolska vodstva, ki prirejajo šolske izlete, opozorjamo, da se bo vršila v četrtki, dne 23. t. m. v dramskem gledališču mladinska predstava po izredno znižanih cenah. Igrali bodo zanimivo in zabavno igrano »Modri osliček Miško«. Zunanja šolska vodstva naj blagovolijo pravčasno naročiti vstopnice oziroma naznaniti približno število udeležencev. Cene od 10 Din navzdol.

— **Prva repriza tragedije »Igra ljubezni in smrti«** z go. Sarčevom, g. Levčarjem, Janom, Skrbinskim vz lavnih vlogah ter v režiji g. Cirila Debeveca bo v nedeljo 19. t. m. ob osmih Delo je najmočnejša drama slovskega francoskega kritika in pisatelja Romaina Rollanda. Za slovenski oder ga je prevedel Oton Zupančič. Predstava je ljudska po znižanih cenah, na kar občinstvo še posebno opozorjamo. Zabelek je ob osmih, konec pred 10. uro. Vstopnice v predprodaji v opernem gledališču.

— **Drugi letošnji koncert Orkestralnega društva Glasbene Matice**, ki se vrši v sredo, dne 29. t. m., obeta biti po svojem sporedu eden najzanimivejših koncertov letošnje sezone. Glavna dela, ki se bodo izvajala, so: Adagetto iz Mahlerjeve 5. simfonije. Poučencova zamorska rasposlila in velika zoološka fantazija »Le Carnaval des Animaux« skladatelja Saint - Saens. Občinstvo opozorjamo, da si za ta koncert, ki se bo vršil v Filharmonični dvorani, pravčasno preskrbi vstopnice, ki bodo od srede 22. t. m. dalje v predprodaji v Matični knjigarni.

Film

Divne lazi Nine Petrovne

(Premijera v Elitnem kinu Matiča.)

V čem leži privlačnost Brigitte Helm? Zakaj je ona nedvomno najpopularnejša filmska igralka Evrope? Zato, ker je ta umetnica v vsaki vlogi drugačna, ker se zamore z enim samim pogledom pretvoriti iz angela v demonsko ženo, ker privlačuje moške s seksualne strani, ženske pa z okusnimi in elegantnimi toaletami, zato ker se ji moški divijo in jo ženske zavidajo. V vsaki novi vlogi je Brigitte Helm čisto nekaj drugega, kar je bila v poslednjem filmu in tako je tudi povsem nova v prekrasnem filmu »Divne lazi Nine Petrovne«. Zares so divne njene lazi v tem filmu, ali mnogo divnija je ona sama.

Vsebinska filma je pretresljiva in kaže nekako skrivno tendenco, da so mnoge ženske, katere obsoja svet radi njih življenja in svobodnega občevanja z moškimi, čisto bolj idealne in duševno dobre, kakor take, ki se vedno trkajo na moralna prsa in kažejo s prstom na one, ki se ditiijo v razkošnih kočuhih, briljantih itd. Zena takega tipa je tudi Nina Petrovna (Brigitte Helm). Ona daje svojemu bogatemu ljubavniku svoje telo, ne daruje mu pa svoje ljubezni; to daje mlademu podporniku, naivnemu in iskrenemu mladeniču. Sprva se vanj ne zalubi. Zdravi mladenič ji je všeč in ona mu da enostavno ključ od svojega stanovanja. Mislija je spetketa na bežno pustolovščino in strast, toda namesto tega je prišla silna ljubezen, za katero se končno žrtvuje in umre.

Kljub tragičnemu koncu vendar nima film v glavnem tragične note. Nasprotno! V večjem delu filma, zlasti v onem, ko Nina zapeljuje Mihajla, je nanizanih toliko humorističnih prizorov, da pride prav lahko tudi zabave željna publika na svoj račun. Skratka, Brigitte Helm in Franc Lederer sta sijajna.

Omeniti moram tudi, da je režiser Hans Schwartz sledil v marsičem vzgledu Murs nau-a, vodil režijo z rigorozno jasnostjo, tako da ima film le prav piclo število napisov. Fotografija je vseskozi odlična, toa-lete razkošne, skratka »Divne lazi Nine Petrovne« je film,

NOGAVICE z ŽIGOM

K LUC

Najboljše, najtrajnejše, zato
13 najcenejše!

Da očešite kri, pijte nekaj dni zapored
zjutraj čisto naravno »Franz-Josefov« gren-
čice. Od mnogih zdravnikov zapisana »Franz
Josefov« voda uravna delovanje črevesa,
krepi želodec, izboljšuje kri, pomiri živce,
povzroči, da se človek splošno dobro počuti
in da ima jasno glavo. Dobi se v vseh dro-
gerijah, lekarnah in špecerijskih trgovinah.

**ZVEČER za
namakanje**

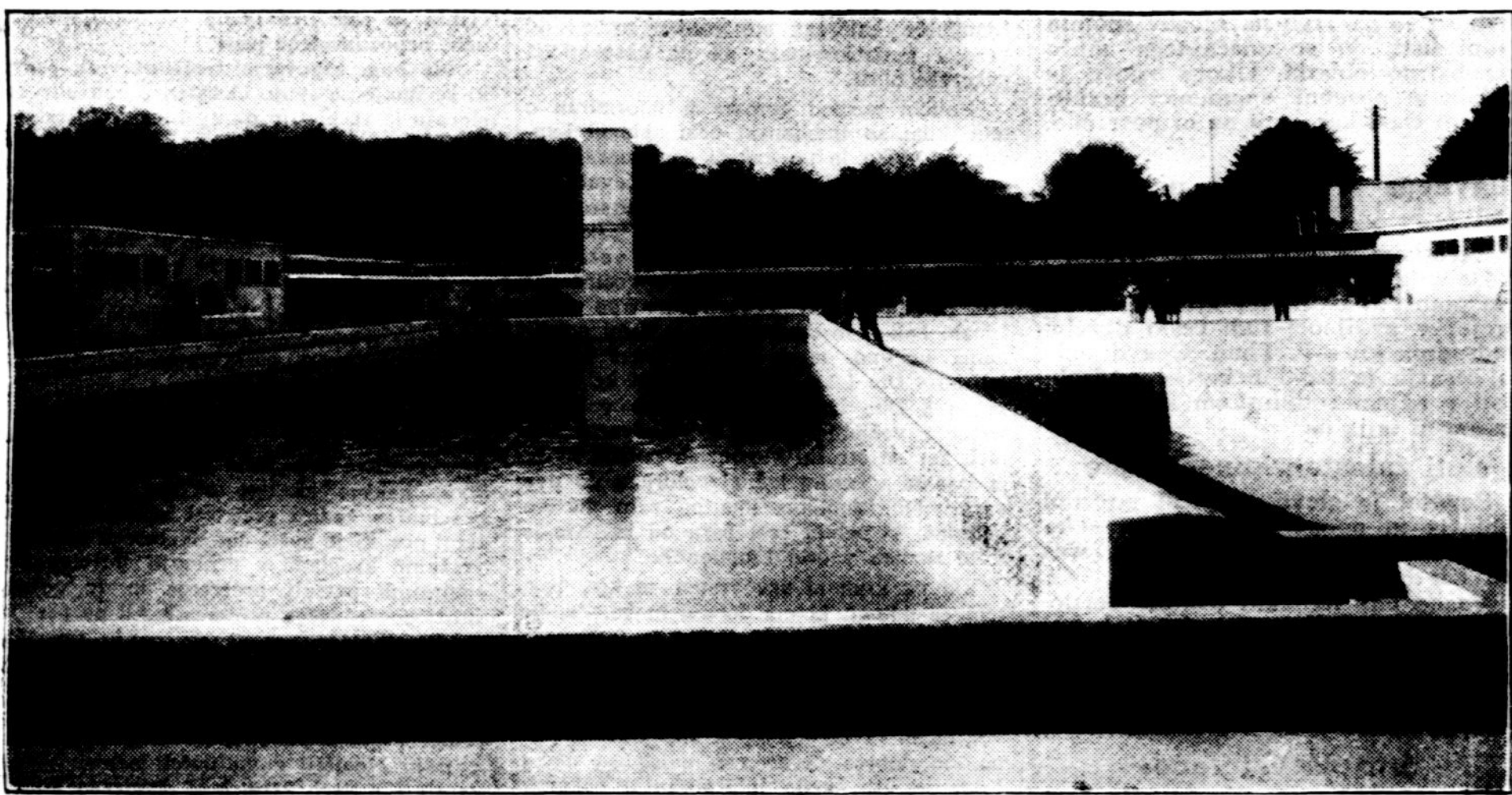
**ZJUTRAJ za
izkuhavanje**

pa je pranje gotovo!

K otvoritvi kopališča SK Ilirije

Najmodernejše kopališče v Jugoslaviji – 290 kabin, 560 omaric za obleko – Stroški so znašali 2 milijona Din

Ljubljana, 18. maja.

Kopanje, plavanje in solnčenje, to je pač najboljši in najbolj zdrav poletni sport. Zato ni čuda, da se za ta prekrasni sport ljubljanci vedno bolj navdušujejo in da številni kopalci in kopalce - sportnikov od leta do leta narašča. Žal smo doslej pogrešali v Ljubljani moderno kopališče, ki bi odgovarjalo vsem zahtevam današnje dobe, ki bi nudilo zadosten komfort in ki bi bilo v mestu samem. Vprašanje zgraditve kopališča je bilo v Ljubljani že od nekdaj aktualno. Saj je mesto, ki šteje s svojimi predmestji okoli 70.000 prebivalcev, razpolagalo samo z enim kopališčem in še to je bilo neprimerno, preveč od rok, nekomfortno in za kakšno sportno prireditev, kot jih imajo druga mesta, sploh neprikladno.

V mislih imamo kopališče na Ljubljani, ki je mestno občino veljalo težke denarce, ki se pa ni amortiziralo in ki skoraj že razpada. Sicer ga bodo letos popravili in za silo preuredili, toda vse kaže, da že prihodnja leta z njim ni več računati. Drugo kopališče je mala Kolesarica, ki pa je že par let zaprt in ki za Ljubljano skoraj ne pride v poštev. Tretje kopališče, ki ga gradi občina na lastne stroške, se nam obeta na Šavi. Kakor smo poročali baš te dni, ima občina resen namen načrt kopališča realizirati in ga zgraditi v najkrajšem času. Toda vse to za Ljubljano ne bi zadoščalo, da se ni agili in najstarejši ljubljanski sportni klub Ilirija že lani odločil zgraditi moderno sportno kopališče, ki bo v polni meri odgovarjalo vsem zahtevam, ki bo prikladno za plavalna tekmovalca in ki bo stalo v mestu samem.

Zgodovina kopališča

Z idejo zgraditve primerne sportnega kopališča se je SK Ilirija bavila že pred leti, ko se je v Ljubljani začelo širiti zanimanje za kopanje in ko so se vrste navdušenih kopalcev, »vodnih gadov«, plavalcev in tekmovalcev od dne do dne množile. Za realizacijo tega načrta pa je bilo seve potrebno mnogo denarja, s katerim pa klub ni razpolagal. Toda mecen, ki so klubu vedno radi priskočili na pomoč, so se zbrali na posvetovanje in kmalu je bila zbrana lepa vsota, ki pa seveda še ne zadošča za kritje ogromnih stroškov.

Denar je torej bil na razpolago, nastalo pa je vprašanje, kje dobiti primeren prostor. Ilirija je iskala in izbirala in končno se je odločila za prostor za velesejmom, t. j. na Kozlarjevem vrtu in na travniku, ki je last mestne občine. Vršila so se pogajanja z občino in lastnikom parcele, na kateri naj bi kopališče stalo in že se je zdelo, da se prične kopališče v najkrajšem času graditi, ko je nenadoma in k sreči vložila svoj vet ljubljanska univerza, ki je reklamirala dotični travnik zase. Čes, da je rezerviran za botanični vrt in da od tega ne popusti.

Res je bila to sreča, kajti teren, ki ga je bila izbrala Ilirija, ni bil posebno prikladen za kopališče. Bil je ilovnat in v prvih po-

dolanskih urah v senci, na drugi strani je pa Ilirija dobila lepši in ugodnejši prostor. Sokol je uvidel potrebo SK Ilirije, uvidel je, da je kopališče Ljubljani več kot potrebno in prostovoljno je ponudil klubu del svojega letnega telovadišča v Tivoliju. Načrt Ilirije je odobrila tudi mestna občina in čim so bile urejene vse formalnosti, je Ilirija takoj začela graditi novo kopališče. Lani v maju so pričeli delavci s kopanjem temeljev in letos je krasna moderna stavba, ki bo Ljubljani v ponos in čast, dovršena.

Notranjost kopališča

Ilirijanski optimisti in tudi Ljubljanci so upali, da bo kopališče že lani, najkasneje v juliju, pod streho in dograjeno. Delo pa ni šlo tako hitro od rok. Kajti gradnja kopališča je težavna stvar. Čeprav je bilo sprva zaposlenih okoli 100 in kasneje celo 200 delavcev, se je gradnja zavlekla. Nastale so namreč težkoče v nabavi raznega tehničnega materiala, ki je bil potreben za filtrske naprave in za segrevanje kotlov. Te dobave so bile deloma naročene v Nemčiji, deloma v Avstriji in jih tvrdke seve niso mogle takoj dobaviti. Poleg tega je zahtevala zgradba veliko preciznost. Zato ni čuda, da se je delo nekoliko zavleklo. Zato pa je poslopje temeljito zgrajeno in tudi na zunaj lepo.

Kopališče leži na severni strani letnega telovadišča, ima krasno, naravnost idealno solnčno lego in je ves dan izpostavljeno solnčnim žarkom. Dobro je zavarovano proti vetru in zrak je tam čist. Danes prinašamo sliko, ki je bila posneta že lansko jesen, ko je bilo kopališče še v surovem stanju. Bazen je globok od 80 cm do 4 in pol metra, dolg je 50 m in širok 16 in pol m. To je predpisana sportna dolžina. Bazen je iz betona, betonirana so sploh vsa tla. Kopališče je popolnoma moderno in praktično urejeno po načrtih stavbenika Zupana in inženjerja Stanka Bloudka. Zadnji je vodil tehnična dela, to je predvsem montažo strojev, prh, napeljavo elektrike, vodo-voda itd. Zgrajeno je popolnoma po vzorcu modernih nemških in ameriških kopališč, le da je v gotovih stvareh še temeljitje. Tako je n. pr. novost izolacija bazena. Baš te dni sta namreč dospela iz Dunaja dva specialna delavca, ki sta bazen izolirala. Izolacija je dokaj komplicirana. Tla bazena je treba najprej prevleči z bitumnom. To je posebne vrste katran, ki ga je treba segreti do gotove temperature. Čim so bila tla prevlečena z bitumnom, sta Dunajčana preko vsega bazena položila juto. To je specialna, redko pletena juta, ki so jo morali tudi naročiti v inozemstvu. Juto so zalili zopet z bitumnom in čim se je ta posušil, so vse prepletkali, tako da ima dno povsem normalno lice. Ta proces, ki ga šele leto dni z velikim uspehom uporabljajo na Dunaju, je potreben, ker se na ta način varuje betonsko dno, prepreči pronicanje vode in da betonu neverjetno odpornost. Be-

ton v bazenu je tako rekoč konzerviran in lahko zdrži najmanj 20 let. Da se Ilirija ni strašila ne truda, ne stroškov, naj v dokaz navedemo, da je samo izoliranje bazena veljalo 45.000 Din!

Bazen je tudi opremljen z zidanim skalnim stolpom z 1, 3, 5 in 10 metrov visokimi skalnimi deskami. Tudi za solnčenje je dobro poskrbljeno. Solnčališče se razteza v velikosti 60x24 metrov, drugo se pa nahaja na strehi, kjer je tudi na razpolago prha. Kabine, ki jih je 290, so postavljene okoli bazena v dvojni vrsti. Vhod v kopališče je z Gosposvetske ceste, skozi vestibul in mimo blagajne, kopalci pa ne morejo naravnost v bazen, marveč morajo najprej pasirati hodnik, ki vodi med dvojno vrsto kabin, da ne zaneso v kopališče blata in prahu. Pred vstopom v bazen pasira vsak kopaec mali predbazen, kjer stoji voda nekaj centimetrov visoko in kjer si mora hote ali nehoti umiti noge. Istotam so nimešene prhe. V bazenu bodo ob zidu vrvi, v kopališču bo roleg bufeta tudi bravnica, kopalcem so pa tudi še razne druge udobnosti na razpolago.

Voda in njena filtracija

Poglavje zase je voda, ki jo bodo črpali iz mestnega vodovoda. Voda bo vsak dan sveža in čista. V Nemčiji je bil naročen Reiserov brzo-filtr, ki ga uporabljajo vsa moderna kopališča. Zanimiv je proces filtriranja vode. Posebna črpalka črpa vodo iz bazena nad filter, kjer se v zraku razprši in pada skozi posebne prhe v filter, teče nato skozi droben, ostronobni kremenjak, ki že sam absorbira vso nesnago in kjer se izčisti ter gre potem skozi posebni cevni sistem, kjer se potom kaportna sterilizira in zopet odteka v bazen. V slučaju hladnega vremena bo voda segrevana. Stalna temperatura vode bo znašala 20 do 22 stopinj. Dnevni dotok sveže vode bo znašal 80 do 100 kubičnih metrov. Voda bo bakteriološko pod stalnim nadzorstvom, kontroliral jo bo vedno Higijenski zavod.

V zgradbi, kjer je filter, so nameščeni tudi posebni ogrevalniki za segrevanje, oziroma temperiranje dodatne vode in vode za prhanje. Ogrevalniki so v zvezi s kotli za segrevanje. Filter bo vsak dan prečiščen. To delo opravijo posebni kompresorji, ki kremenjak temeljito prečiščijo. Kompresorje in glavno sesalno žene električni tok.

Kopališče je enostavno, vendar zelo lično. Streha je krita s salonom, pročelje je sivozeleno, znotraj pa je kopališče pobarvano rumeno in sivo. Kabine so svetlo in temnosivo pobarvane ter napravijo zelo lep vtis. Notranja stran je prevlečena samo s firnežem, dočim so okenska, ki drže v kopališču, bela in rumeno obrobljena. Okusno so tudi pobarvani in poslikani vsi notranji prostori kopališča, vestibul, hodniki, stropnica, prhe itd. Streha je kot rečeno preurejena za solnčališče, izrabilen pa je za solnčališče tudi prostor med bifejem in baze-

nom, kjer je okoli 60 ličnih, po dva metra dolgih ležišč.

Omarice so lično izdelane in so ohranile svojo naravno barvo. Vsaka omarica je razdeljena v dva dela, zgornji za obleko, spodnji za čevlje. Kabine in omarice so opremljene s posebnimi »Wertheim« ključki tako, da je vsaka tatvina izključena. V kopališču so nameščene razne tablice s pravili glede reda in snage.

Slavnostna otvoritev

Slavnostna otvoritev bo v nedeljo 26. t. m. Prisostvovali ji bodo zastopniki mesta, vlade in armade. Kopališče bo otvoril predsednik SK Ilirije dr. Dular. — Prepričani smo, da bo Ljubljancem z novim kopališčem zelo ustreženo, predvsem pa bodo prišli na svoj račun oni, ki imajo samo v opoldanskem odmoru nekaj časa, odnosno, ki so prosti šele po 5. ali 6. uri. Kopališče bo namreč odprto zvečer do 9., po potrebi tudi do 10. in bo seveda tudi primerno razsvetljeno. Vstopnina ne bo previsoka, da jo bodo zmogli tudi srednji in nižji sloji. Članstvo SK Ilirije bo imelo 20% popusta.

H kongresu bančnih uradnikov in nameščenecv

Zakaj se javnost doslej ni mnogo zanimala za bančne uradnike in nameščenecv — Kongres je obenem nekaka jubilejna prireditve Zveze bančnih uradnikov in nameščenecv

Ljubljana, 18. maja.

V binkoštnih praznikih dne 19. in 20. t. m. se bo vršil v Ljubljani kongres uradnikov in nameščenecv denarnih in zavarovalnih zavodov iz cele Jugoslavije.

V naši slovenski javnosti je ta kategorija privatnih nameščenecv primeroma pozno začela nastopati, pa se zato javnost tudi ne zaveda, kakšen kader privatnega nameščenecstva tvorijo nameščenecv te panoge. To je naravno, če pomislimo, da pred 30 leti Slovenci sploh nismo imeli nobenega domačega denarnega zavoda, ki bi se bavil z bančnimi posli. V Ljubljani smo imeli par podružnic nemških bančnih zavodov, poleg ene privatne banke z neznatnim številom nameščenecv, pa je jasno, da ti niso mogli prihajati v poštev kot posebna skupina zasebnih nameščenecv. Na tem tudi ni mnogo izpremenila ustanovitve prvega slovenskega bančnega zavoda l. 1900, t. j. Ljubljanske kreditne banke, ker je tudi ta zavod splošnega zaposloval le malenkostno število uradnikov. Pri tem stanju je ostalo vse do prevara, ko se je z izpremenjenimi gospodarskimi razmerami začelo bankarstvo razvijati v Sloveniji sporedno z vedno bolj napredujočo industrijalizacijo te pokrajine. Ustanovile so se nove banke, otvorile so se podružnice izvenslovenskih zavodov v Ljubljani; obenem so se začeli tudi bolj in bolj razvijati zavarovalni zavodi v Sloveniji. Paralelno z razvojem takih zavodov pa je seveda zelo hitro raslo tudi število nameščenecv teh panog.

Popolnoma naravno se je to nameščenecstvo že v prvih poprevalnih letih začelo živo zanimati za vsa vprašanja, ki so se že tedaj pojavljala v našem novem življenju v skupni državi, posebej pa ga je tangirala socialna zakonodaja, ki je imela obenem z ostalimi nameščenecv urediti odnose med delodajalci in delojemalci na podlagi novih vidikov, katere je ustvarilo povojno stanje v Evropi. Nameščenecv denarnih in zavarovalnih zavodov se je začelo udeleževati deloma v že obstoječih društvih privatnih nameščenecv, deloma se je pa že tudi začelo misliti na formiranje posebnih organizacij te panoge priv. uradništva.

Tako so se polagoma začela po raznih pokrajinah naše države ustanovljati društva in organizacije uradništva denarnih zavodov, med drugimi je tako društvo nastalo tudi v Sloveniji.

Pokazalo pa se je hitro, da je treba večjih organizacij, ako se hoče imeti vpliv pri raznih pokrethih in pri reševanju vprašanj, ki interesirajo nameščenecv denarnih zavodov. Zato se je pred 8 leti v Ljubljani ustanovila Zveza bančnih uradnikov in nameščenecv Jugoslavije, pri kateri ustanovitvi je sicer del teh nameščenecv odklonil pristop v Zvezo, ker se ni strinjal z določitvijo sedeža organizacije v Zagrebu, vendar je pa bila s tem ustanovljena enotna organizacija nameščenecv denarnih in zavarovalnih zavodov za vso državo.

Letošnji kongres Zveze bančnih uradnikov in nameščenecv Jugoslavije v Ljubljani je torej tudi nekaka jubilejna prireditve, na kateri bo Zveza premostrila svoje delovanje v preteklih letih in to v mestu, kjer je bila ustanovljena, v središču one pokrajine naše države, ki je, čeprav v pokretu te kategorije privatnega nameščenecv

Paberkv iz občinstva

— Ne pačite slovensčine! Prejeli smo: Naši uradi in ustanove so nedosegljivi v pačenju slovensčine. V dopisih, ki jih pošiljajo strankam, kar mgoli slovenskih napak. Če ne znajo materinščine po uradih, kako naj jo zna ljudstvo? Vedno bolj se vtihotaplja k nam grda razvada naših južnih bratov, ki pišejo ministrstvo, minister, veliki župan itd. z veliko začetnico. Zakaj ne pišejo dosledno temu z veliko začetnico tudi mizar, čevljar, rudar itd., ni ni znano. To pa še ni tako hudo. Imamo namreč tudi društva, ki streljajo v svojih dopisih kozo, za katere bi jim dal učitelj v ljudski šoli nezadostno. Tako se večkrat pripeti, da beremo v dopisih »pri njemu«, »šel mi je nasproti« (čeprav ga ne sovražim), »amerikanski«, »Evropeec« (torej ne Evropa, marveč Evropeja!), kod namesto kot itd. Močno je spodrsnilo tudi dotičnemu, ki je napisal, da bo neke na Binkoštno nedeljo služba Božija. To je že od sile. Kaj smo res na poti v nepismenost? — Božili volec.

stva najmlajša, vendar ena najagilnejših, o čemer priča delovanje ljubljanske podružnice Zveze bančnih uradnikov in nameščenecv Jugoslavije, kateri je pripadla naloga, da organizira kongres, ki naj bo nov mejnik v napredovanju organizacije uradništva denarnih in zavarovalnih zavodov cele Jugoslavije, Slovenije pa še posebej.

Podpravljam delegate iz vseh pokrajin Jugoslavije, ki se bodo udeležili kongresa, želimo njihovemu delu čim več uspeha in upamo, da bodo iz arede svojih slovenskih tovarišev odnesli domov najlepše vtise.

Vzrok ponoviškega požara pojasnjen

Gradec, 18. maja. O gozdnem požaru, ki je divjal pred 13 dnevi v litjski okolici, je naš list že poročal. Takrat je nastal nenadoma v ponoviškem gozdu ogenj, ki se je širil bliskoma na vse strani in zajel 80 hektarov obsežne gozdne komplekske. Po požaru so bili prizadeti razen oblastne samouprave, ki je posestnika ponoviške graščine, še štirje drugi posestniki z Gradca, mejasi ponoviških gozdov.

Dolgo se je obravnavalo med tukajšnjim ljudstvom vprašanje, kdo je zanetil požar. Pojavilo se je govorice, da je bil ogenj podtaknjen iz maščevalnosti. V zadnjem času pa so bili že skoro vsi prepričani, da je zanetil požar iskra, ki je svignila iz vlaka. Posestnik Krlhkar iz vasi Konja pa je že koj sploščka trdil, da je bil takoj, ko je začelo goreti, opozorjen na nekega mladeniča, ki je prihitel iz Ravbergrabna, kjer se je gozd najprej vnel. Nani ga je opozorila neka mlada gospodična, ki se je ta čas sprehajala na ponoviških cestih.

Za zadevo so zvedeli litjski orožniki, ki so ves čas pazno stali za omenjeno gospodino. Pa je niso našli nikjer in že se je zdelo, da se je udrla v zemljo. Orožniške patrulje iz Vač in Litije so konfrontirale predliške delavce s Krlhkarjem, a zaman. Pred dnevi pa je opazil dotično ženo Krlhkar na cesti ter je prijavil njeno ime litjskim orožnikom.

Gospa je povedala, da pozna mladeniča, opisala je njegovo zunanost, nakar so odšli orožniki zopet na poizvedbe, in so res našli dotičnega mladeniča.

»Ali si bil ti ono soboto v ponoviškem gozdu?« so ga vprašali. Mladenič, ki je star komaj 17 let in je po poklicu predliški delavec, je sprva molčal, pozneje pa je le priznal, kako je bilo usodnega dne.

Fant je odšel v Svibno po fižolovke. Spetoma si je prižgal cigareto, tlečo vžigalico pa je vrzel proč. Niti pogledal ni več, če je ugasnila. Nenadoma je za zaprskotalo in za njegovim hrbtom je bilo že vse resje in suha trava v plamenu. Mladenič je začel gasiti, opetel je z vejo okrog sebe, pa je bilo že prepozno. Burja je raznesla tleče okorke na vse strani, bil je že celo sam v nevarnosti, da ga zajame ogenj. Pozneje, ko je gasilo že precej ljudi, se je pojavil med gasilci tudi on in je ves dan pridno pomagal. Fant bo najbrž ovađen radi neprevidnega ravnanja z ognjem. Znan je kot zelo tih in miren, pa tudi njegova družina je na najboljšem glasu.

Ko se je Habsburžanom že majal prestol...

Odmevi mayerlinške tragedije - Prorokovanje o žalostnem koncu habsburškega rodu - Dinstična čustva na komando

V opisu mayerlinške tragedije, ki smo ga nedavno priobčili, so bile občutne vrzeli. Mnogi, ki so imeli sorodnike med služenjem na avstrijskem dvoru, so si na vse načine prizadevali stvari do dna, kar se jim pa ni posrečilo. Dvor je molčal ko grob. Končno je pa dvor sam izprevidel, da je treba nekaj storiti, da se razburjeni duhovi pomirijo. Zato so kmalu po pogrebu prestolonaslednika Rudolfa vladni listi priobčili vest, da je bil o mayerlinški tragediji sestavljen obširen protokol in spravljen za poznejša leta v dvornem arhivu. Vladni listi so pisali, da bo protokol dostopen zgodovinarjem in javnosti šele čez 50 let, torej l. 1939. Po prevratu so ta fascikli v javnem interesu iskali, toda zaman. Pojavila se je tudi vest, da je cesar poklonil protokol takratnemu ministrskemu predsedniku grofu Taaffu, ki ga je shranil, pa ga je požar uničil. Najbrž pa protokol iz važnih razlogov

sploh ni bil sestavljen

Habsburžani so se bali, da bi svet ne zvedel za njihovo moralno pokvarjenost.

Med in po pogrebu prestolonaslednika Rudolfa so pa dvorni krogi lansirali v svet celo vrsto izmišljenih vesti. Med drugim je krožila vest, da je Marija Vetser med vožnjo v Benetke zbolela in da je v Benetkah podlegla malariji. Čez nekaj dni, ko se po obdobju njenega trupla v Mayerlingu tragedija ni dala več utajiti, se je razširila vest, da se je vršil njen pogreb drugi dan po tragediji, kar tudi ni bilo res. Njena mati je bila sprejeta v avdienci in

cesar ji je izrazil sožalje

Razen smrtnega oznanila javnosti o Vetserovih ni zvedela ničesar. Aglaja, princesa iz odličnega knežjega rodu, s katero je imel Rudolf poleg Vetsera ljubavno razmerje, je kmalu po tragediji odstopovala. Vladni listi so poročali, da je »odstopovala« v London, od koder se ni več vrnila. Najbrž je končala svoje življenje v samostanu, pozabljena in izločena iz aristokratske družbe.

Samo enkrat se je dvignila zavesa, ki je zakrivala njeno tajnost. Njen brat je kot član leve v gosposki zbornici nesramno napadel češki narod. Takratni poročevalec »Narodnih Listov«, Gustav Eim, kateremu so bile podrobno mayerlinške tragedije dobro znane, je omenil njegovo udeležbo pri dogodkih 29. januarja 1889. To je bilo vse, kar je prišlo v javnost. Iz pripovedovanja grofice Zichy, ki smo ga nedavno priobčili, je pa razvidno, da je tudi očividec mayerlinške tragedije grof Hoyos »odstopoval« in potoval je tako dolgo, da je prišel v

tajni oddelek praške umobolnice

kjer je najbrže zaključil svoje burno življenje.

Vsi se je zgodilo po želji cesarja Franca Jožefa. Enkrat je pa vendar pretela nevarnost, da bo tajna mayerlinške tragedije izdana novinarjem, pred katerimi je imel stari avstrijski mogotec vedno velik respekt. Na nevarnost je pretela neposredno od nečakinje cesarice Elizabete, grofice Larisch-Mönnichove, ki je po mayerlinški tragediji morala prekiniti stike s cesarskim dvorom. Na njo so po pravici valili krivdo za nesrečno Rudolfovo zakonsko življenje. Z močjo se je preselila na kmete in ko je ovdela, je

zapustila Avstrijo in se preselila v Berlin. Poročila se je drugič z nekim drugovrstnim opernim pevcem in ker je bila vajena razkošne živeti, je kmalu pognala vse svoje premoženje, tako da je zašla v najhujšo bedo. V skrajni sili se je spomnila cesarja Franca Jožefa in zahtevala od njega denarne podpore. Cesar jo je pa energično zavrnil. Ker si ni mogla pomagati drugače, je odšla na avstrijsko poslaništvo v Berlinu in izjavila, da proda ameriškega reporterja vse dokumente, tičeče se raznih

umazanih afer na cesarskem dvoru

zlasti mayerlinške tragedije. Grožnja je učinkovala. Dobila je bogato nagrado pod pogojem, da bo molčala. Poslala je dokumente na Dunaj in je vprilo notarja svečano izjavila, da nima nobenih spominov na mayerlinško tragedijo in da ne bo nikomur izdala podrobnosti o intimnem življenju članov habsburškega rodu. Šele tedaj si je cesar oddahnil.

Ko so prihajale l. 1915. alarmantne vesti iz Galicije o kritičnem položaju avstrijske armade, se je pojavilo v nemških listih na Češkem kot nekaka uteha prorokovanje nekega benediktina iz dolnjeavstrijskega samostana, ki je trdil, da bodo vsi člani cesarske rodbine umorjeni. Prvotno so se ljudje temu smejali, kmalu jih je pa smeh minil, ko se je prorokovanje v polni meri izpolnilo. Že l. 1852, ko se je Avstrija pripravljala na vojno s Prusijo, je krožilo po Dunaju zlasti v nižjih slojih prorokovanje nekega benediktinskega meniha, ki je trdil, da izgube Hohenzollerni in Habsburžani oblast nad dednimi deželami. Njihovi potomci bodo izgubili med priprostim ljudstvom in zadnji iz prvega rodu bo hlapec v Monakovem, iz drugega pa kočijaž v Gradcu.

Ni znano ali je prišlo prorokovanje tudi na ušesa cesarju Francu Jožefu, gotovo pa je, da so oblasti na vse preteke iskale meniha, ki si je drznil napovedati žalosten konec mogočnih Hohenzollernov in Habsburžanov. Ne glede na to prorokovanje je imel Franc Jožef upravičeno slutnjo, da bo

konec njegovega rodu zelo žalosten

V tem smislu se je izrazil nekoč v pismu, ki ga je pisal francoski cesarici Eugéniji. Za bodočnost svojega rodu se je bal cesar tem bolj, ker so se zbirali nad Avstro-Ogrsko črni oblaki. Cesar je lahko na lastne oči videl, kako so dogodki odpirali s prestola celo vrsto dednih vladarjev v Italiji. Doživljal je, da je bila v Španiji za nekaj časa ustanovljena republika, v Franciji in Braziliji pa trajno. Avstro-Ogrska se je idejno razklala na dve polovici, na eni strani so delali cesarju preglašice Nemci, na drugi pa Madžari. Med slovanskimi narodi je vedno bolj vrel, nacionalni Nemci so gledali čez plot v Nemčijo, Italijani v Italijo, Rumuni v Rumunijo. Do prevrata so bili še najzvestejši alpski Nemci in Poljaki.

Cesar se je torej kritičnega položaja svojega rodu zavedal. Med štirimi stenami je opetovano priznal.

da se boji bodočnosti

Na zunaj je pa seveda nastopal samozavestno, ker se je opiral na svoje vladarsko moč. Znana je v tem primeru epizoda iz avdijske feldmaršala

Benedek pred vojno s Prusijo l. 1866. Benedek ni kazal nobenega veselja prevzeti poveljstvo na severni fronti, češ, da ondodnih razmer ne pozna. Predlagal je nadvojvodo Albrehta, katerega pa ni hotel imeti tam cesar. Ko se Benedek cesarjevi volji ni hotel ukloniti, ga je Franc Jožef odkrito vprašal, ali misli s svojim omahovanjem

pogubiti njega in njegov rod

Previdnost je bila mati modrosti. Na dan bitke pri Kraljevem Gradcu se je mudil cesar na lovu na lisice. Po povratku so mu priredili Dunajčani sprejem, ki mu je ostal vse življenje v spominu. Ko so namreč zvedeli za izid bitke, so priredili demonstracije proti cesarju. Benedek je pa storil na cesarjevo željo svojo dolžnost, za katero je

prišel pred vojno sodišče

ki ga je oprostilo vsake krivde, ko se je izkazalo, da je zakrivil polom nadvojvoda Ernest. Benedek je bil sicer oproščen, pač pa je moral pod častno besedo obljubiti, da bo molčal in da se pred javnostjo pod nobenim pogojem ne bo skušal rehabilitirati. Benedek je ostal mož beseda. Po njegovi smrti so se pa vrgli na njegov spomin vladni listi, ki so značilnega moža brezobzirno oblatili. Uboega vdova je skušala v posebni spomenici braniti njegovo čast, kar se ji pa ni posrečilo, kajti

glavnega argumenta ni smela rabiti

Začetkom l. 1915, ko so prihajale iz Galicije alarmantne vesti o kritičnem položaju avstrijske armade, je bil sprejet v avdijski tudi češki deželni predsednik knez F. Thun. O avdijski pri cesarju je izdal nekatere podrobnosti v ožjem rodbinskem krogu. Cesar mu ni tajil, da

sluti žalosten konec vojne

Povešal je glavo, stopical po sobi semintja in ponavljal venomer: »Um Gotteswillen, um Gotteswillen, was hab' ich das gemacht?«

Vsako leto najmanj dvakrat so dobili državni uradi in šole migljaj, naj vneto goje dinastična čustva in bede nad c. kr. lojalnostjo državljanov, posebno mladine. Največ zaslug za kult cesarske rodbine so si pridobila

društva veteranov

ki so rastla v Avstro-Ogrski kakor gobice po dežju. Na zunaj jim je bil dan humanitarni in dobrodelni značaj, v bistvu so pa bila ta društva določena samo za gojitve dinastičnih čustev, ki so prihajala do izraza ne samo na veteranskih svečanostih, marveč tudi v veteranskem koledarju.

Največjo važnost so polagali Habsburžani na ljudske in srednje šole. Mladina je morala pridno prepevati avstrijsko himno in hoditi na razne proslave, kjer se je izražala lojalnost. Kako hud je bil pritisk na učiteljstvo, priča primer neke češke učiteljice, ki se je morala na lastni koži prepričati, kaj se pravi, če učenci niso dobro podkovani v patriotizmu. Prestolonaslednik Franc Ferdinand se je vozil nekoč z avtomobilom po Češkem in blizu neke vasi je šofer opazil, da je nastal v motorju defekt. Okrog avtomobila se je zbrala radovedna mladina. Izstopil je gospod visoke postave in se začel zanimati, če je mladina dobro podkovana v patriotizmu. Učenci in učenke so sicer vedeli, kako je ime cesarju, o

pokojni cesarici pa niso vedeli ničesar. Tudi o roditeljih, cesarjevemu dedu, prestolonasledniku in njegovi ženi niso imeli pojma. Skratka, radovedni gošpod je zvedel, da je dinastično čustvo v dotični vasi pod kritiko. In kmalu je dobila učiteljica odlok o

premestiti v najslabši kraj

Pred 40 leti je služboval na neki praški gimnaziji prof. dr. F. Šembera, ki je izdal zgodovino srednjega veka in več učnih knjig. Prosil je za izpraznjeno ravnateljsko mesto in med kandidati je bil na prvem mestu. Ker se je zavzel zanj tudi osebni cesarjev zdravnik in osebni tajnik ministra dr.

Druga plat zvona

Velečeni gospod urednik! V včerajšnji številki ste objavili pod rubriko »Besedo imajo naši čitatelji« članek »Cene kruha v Ljubljani«, katerega ste gotovo prejeli od kakega nestrokovnjaka ali pa nasprotnika pekarske obrti.

Dotični gospod gotovo ni informiran o tem, kdaj so ljubljanski peki sklenili kupčije za moko in po kakšni ceni morajo na podlagi istih še danes moko plačevati. Da si pek zagotovo za celo leto isto vrsto moke, mora s svojim dobaviteljem zaključiti dobave za celo leto naprej in je vezan na ceno, ki jo ob sklepu dogovori. Večina pekov je nakupila svoječasno moko po višjih cenah, kakor so današnje in je torej popolnoma umerno, da ne morejo kruha prodajati po 4 Din 1 kg, ako jih stane 1 kg moke skoro 5 Din. Da je dovoz moke v Kranj vezan z večimi stroški, ne odgovarja resnici, ker so stroški vagonskih pošilk moke iz Banata v Kranj komaj poldrugo do dve pare višji. Ljubljana ima pa zato mestno užitnino, ki pobira šest para od kg. Kje je torej razlika v prid Ljubljane?

Da pa kruh ni prvovrsten, ni kriv pek, temveč mlinar, ki mu dobavi moko. Zemlje in bel kruh se pečejo iz moke št. 0. Seveda je pa med moko in moko velika razlika. Nekateri mlinarji delajo moko št. 0, 35%, nekateri pa 45%, celo 50% in čudno se mi zdi, da bi ravno Ljubljana bila tako nesrečna, da dobiva ravno vso najslabšo moko. Kdor je vsaj malo informiran o pekarski obrti, dobro ve, da je ista po volji nazadovala in ne napredovala. Ako bi torej peki delali tako mastne dobčke, kakor jih navaja vaš informator, bi peki morali do danes že vsi obogateti, ne pa da se o konkurzi pekarskih obrti mogoče pogostejše čuje, kakor v predvojni dobi. Ker je, kakor že omenjeno, promet nazadovalec, skuša vsak pek z vsemi sredstvi razpečati čim največ kruha in pošilja istega raznim branjevcem v prodajo, katerim pa mora od svojega zaslužka odstopiti vsaj 10%, v slučajih, kjer bojuje proti konkurenci, celo 12 do 15%. Isto velja za gostilničarje in kavarnarje. Vprašam vas torej, cenjeni gospod urednik, kje so tu tisti mastni dobčki, zlasti ako upoštevate, da mnogo rodbin zanesi kruh doma, ka pustijo peku samo peč in je torej pekovi glavni odjemalec prav za prav gostilna, kavarna in branjevec.

Sicer je popolnoma pravilno, da se nadzira in skuša doseči čim najcenejša ljudska preživa, vendar pa ste v tem slučaju dobili napačne informacije in vam svetujem, da na pristojnem mestu, t. j. pri prizadetih obrtnikih, razmere sami proučite. S. B.

Gautscha, znani dr. Albert, mu je bilo mesteč zasigurno. Toda v tajni ovadbi so cesarja obvestili, da je dr. Šembera »socialista«. Njegov »socializem« je obstojal v tem, da je posejal Masarykovo vinarno, kjer je jedel moravske klobase in pil moravsko vino. Ko je bil dr. Albert v avdijski, mu je dejal cesar ogorčen:

»Ali morete zahtevati od mene, da imenujem socialista za ravnatelja?«

Ce bi se bilo to zgodilo l. 1914. bi bil cesar drugič govoril o socializmi, kajti znano je da so bili baš socialisti proglašeni za najzanesljivejše monarhiste. Do svoje smrti dr. Šembera ni zvedel, da je socialist.

Najzvestejši vseh zvestih

V zadnjem času so priobčili naši časopisi več člankov o pasji nadlogi, o cuckih, za katere je treba povisati davek itd. Ti članki so izšli nedvomno od nepriljubljen, ozir. nepoznavalcev psov.

Ne bom zagovarjal nečistokrvnih psov, ki se imajo za svojo eksistenco zahvaliti le slučaj in se sklatijo okrog brez nadzorstva, napadajo pasante in širijo pasje bolezni. Vprašamo pa cenjene dopisovalce, ali so jim znane neprecenljive lastnosti pravilno vzgojenih, za najrazličnejše službe uporabljenih psov? Ali si dopisnik n. pr. more misliti lovca brez psa? Ali je že kaj slisal o psu-čuvaju, ki je rešil že marsikateri dom v lova in ropa? O psih bernardincih, ki so rešili sigurne smrti nešteto v snegu zabredlih, onemoglih potnikov? O policijskem psu, ki je v nešteti slučajih pomagal razjasniti in razkriti marsikateri zločin, izvalil zločince in morilce? Mai mu ni znano, kakšne neprecenljive vrednosti je danes pes vojaštvu, kakšne zasluge si je pridobil še posebno v zadnji svetovni vojni kot sanitetni pes, ki je našel marsikatega pred sovražnimi krogami v gmovju skritega, od sanitetnih patrolj prezrtega in že gotovi smrti posvečenega ranjenca? Ali pa pes ki je v najhujšem sovražnem ognju prenašal važne vesti, povelja ali pa municijo?

Neizmernih zaslug tega zvestega tovariša risa vojakov v zadnji vojni neme priče so številna pasja pokopališča v Franciji, Angliji in Nemčiji z glinjivimi napisii: »Najzvestejšim vseh zvestih — hvala naša domovina.« Tu se spominjamo tudi izreka slavne francoske pisateljice: »Kolikor bolj spoznavam ljudi, toliko bolj cenim in ljubim svojega psa.«

Tako cenijo psa kot zvestega tovariša pomočnika v indoststvu in vseh večjih državah. Z veseljem moramo pozdraviti, da se je v najnovejšem času ustanovilo tudi pri nas več klubov ljubiteljev raznih pasem, ki so se včlanili v Jugoslovanski kinološki savez in si stavili za nalogo reje čistokrvnih psov in njih vzgojo v raznovrstne prejemljene svrhe. Prepričani smo, da bodo imeli uspeha, saj niso našli odneva in razumevanja samo pri narodu in ljubiteljih psov, temveč tudi na merodajnem, pa celo najvišjem mestu, kar dokazuje dejstvo, da je Nj. Vel. kralj prevzel pokroviteljstvo nad letošnjo mednarodno razstavo psov v Ljubljani.

Upamo, da bodo te vrstice marsikateremu dosedanjemu nepoznavalcu psa odprle oči, da bo vzljubil tudi on tega »najzvestejšega vseh zvestih«, saj pravi že star pregovor: »Kdor ne ljubi živali, tudi ljudi ne ljubi.« KLSp.

August Blanche:

37

Na valovih strasti

Roman

Armand se je zdrnil, kajti njene besede so imele nekaj skupnega s slutnjo, ki ga je obšla še, predno je vstopila Denisa v to mistično sobico.

Toda kaj pomeni nejasna slutnja zanj, ki tiči do vratu v morju navdušenja?

— In vendar je krasna, — je zahteval sin juga. — Njen pogled je čist, njene ustne vroče, njene besede ognjivite.

— Če je zrak čist, je tudi Selva čista, — je odgovorila Denica, — in v njenih valovih vidimo odsev solca in sinjega neba. Toda skočite v Selvo, pa boste videli, da ni v nji ne solca, ne sinjega neba.

— Toda mademoiselle, kaj vas sili, da tako obsojate svojo vladarico, ki... — Ki me ima rada in ni neomejeno zaupa? — ga je prekinila Denisa. — Da, razumem dobro, da se vam zdi to čudno.

— Zakaj niste svarili tudi drugih, ko poznate markizina značaj? — je nadaljeval Armand, kajti sin juga in najbrž tudi sin severa prej dvomi nego verjame, če misli kdo slabo o ženi, ki se mu hoče udati, zlasti o tako lepi ženi, kakor je markiza Eulalie d'Estelle.

— Zanima vas, zakaj nisem svarila drugih možkih? — je vprašala Denisa.

— Da, zelo rad bi vedel.

— Monsieur Armand, saj sem vam že rekla...

— Kaj ste mi rekli?

— Da mislim, da bi vas bilo škoda. — Zakaj bi bilo mene bolj škoda, nego kogarkoli drugega? Kaj niso vredni usmiljenja vsi varani in zapeljani?

— Da, toda...

— Toda?

— Toda jaz... Če bi vedeli, v kakšno zadrugo me spravljate vaše vprašanje, monsieur Armand!

— Kar povejte, mademoiselle. Preveč preizkušate mojo potrpežljivost, ker ste storili vse, da vzbudite in razdražite mojo radovednost. Povedati bi mi morali vse, če nočete, da...

— Da?

— Da pridem do zaključka, da obreknjete svojo gospo, meni pa lažete.

Denisa se je zdrnila in pritisnila roko na srce, kajti Armand je govoril te besede srdito in ogorčeno.

— Pa naj bo, — je odgovorila z drhtečim glasom. — Posvarila sem vas, ker čutim do vas mnogo več, nego do drugih.

Govorite razločneje, ne razumem vas.

— Ker čutim do vas... naklonjenost, ki je do drugih nisem čutila... da, monsieur Armand, vi ste prvi mož, ki je ranil moje srce.

Armand je stopil korak nazaj. Spomnil se je, kako je maskirana komornica v kočiji vzdihovala in mu stiskala roko. Vzdihovala je tudi, ko sta šla čez vrt.

— Čutim se zelo počaščenega, ne vem pa, kako sem zaslužil vašo pozornost.

— Ah, on mi ne verjame, on mi ne verjame! — je vzklila Denisa obupano, dobro vedoč, kaj pomeni tak ton

— Toda preljuba mademoiselle Denisa, — je nadaljeval markizin ljubček, — vi hočete, da bi vam toliko verjel, a sami nočete ničesar dokazati.

— Zahtevate dokaze?

— Da, to je najmanj, kar lahko zahtevam od vašega razuma, če hočete, da bom verjel vašemu srcu.

— In če bi mogla dokazati, da je res, kar trdim?

— Bi izpolnili mojo željo, — je odgovoril Cambon z isto vzvišeno nepriljenostjo.

Zateženo se zelo hitro k vzvišeni nepriljenosti, če stojimo kot disponent v budoiru med toiletno mizico, polno srebra in zlata, in krasno posteljo z baldahinom ter zrcali na stropu in na straneh.

— Če bi vam na primer povedala, da je markiza omožena? — je vprašala Denisa in se radovedno ozrla na Armanda.

— Omožena! — je vzklil Cambon, toda sedel se ni od presenečenja. — Mislim, da je vdova. Ali stanuje markizin mož v tej palači?

— Ne.

— Je morda na potovanju? Čudno je, da so vedno najbolj navdušeni turist oni možje, ki imajo najlepše žene.

— Ne, mudi se v Parizu.

— V Parizu je in ne živi s svojo ženo pod isto streho! — se je začudil Cambon. — Razmerje med zakoncemata torej ni baš idealno?

— Ni idealno?

— Seveda ni, če živita ločeno.

— Ločeno je vendar nerazdružno.

— Kako to?

— Tako, kakor pravim. Ne živita skupaj in vendar se vsak dan sestajata.

Gospod, s katerim govorim markiza ta hip v salonu, ni nihče drugi, nego njen mož.

— Vojvoda?

— Da, vojvoda je, markizin mož.

— Zakaj pa ne pravite markizi vojvodinjo? Legitimisti se boje za naslove bolj nego za svoje duše.

— Ker nihče ne ve, da sta poročena. Ta tajna je znana samo duhovniku, ki ju je poročil, in meni, ki sem jo na zvedela šele pred pol ure in še to ne od markize.

— Kaj sta tajno poročena?

— Da, poročila sta se v Italiji, kamor sta odstopovala pred dvema letoma in kjer je ostala markiza dve leti, vojvoda pa samo eno leto.

— Ni storil prav, da je odstopoval brez žene. A ona je prispela za njim, da izpolni dolžnost zakonske žene. Iz tega sklepam, da krivda ni na njeni strani.

— Saj nisem trdila, da se ne razumeta.

— Potem takem pa res ne uvidim, čemu...

— A najboljši dokaz, da sta oba enaka, je v tem, da se namerava vojvoda te dni oženiti. — je dejala Denisa.

— Javno z markizo seveda. Torej je vse v redu.

— Ne, ne z markizo, temveč z drugo damo, ki seveda ne ve, da je vojvoda že poročen.

— Z drugo damo! — je vzklil Armand z občutkom, da ima nogo prikovano k preprogi.

— In markiza gre tako daleč, da se ne le strinja s tem, marveč mu še celo svetuje, — je nadaljevala Denisa.

— Ona da mu svetuje! — je vzklil Armand, čuteč, da ima tudi drugo nogo prikovano.

— A da je res, kar trdim, sem pripravljen prisesti. — je zatrjevala komornica.

Armand je odtrgal obe noge od preproge in začel nervozno hoditi po nji. Končno se je ustavil pred Deniso, ki se na ni ustrašila njegovih srditih pogledov.

Toda to bi bila svinjarija, to bi bila najhujša lopovščina napram nedolžni tretji osebi, to bi bila groba kršitev družabnih in naravnih zakonov. Ne, to ni mogoče! Lažete, da, lažete!

— Ne lažem, če govorim resnico, — je odgovorila Denisa mirno. — Tudi to dokazujem, ker nočem biti v vaših očeh lažnjavka.

Privlekla je izpod bluze pisemce v obliki lističa in ga ponudila Cambonu. — Citajte in prepričajte se sami.

Ko ste kramljali z markizo, sem našla v salonu tole pisemce, ki ga je ona, ne strpno pričakujoč vas, pozabila sežgati, kakor stori z vsemi pismi. Le prečitajte, potem na recite, če lažem.

Armand je stopil pod lestence in začel čitati.

Ce bi bila Denisa fiziognomistka — a komornice so fiziognomistke — bi bila onarila na njevaško bledem obrazu Armanda Cambona veliko presenečenje, združeno z ponosnim gnusom. Vendar na njeno ni videla vsega. Vendar je na njeno dala, da se je prestrašila in od stropa globoko vzdihnila, kajti na Armandovem obrazu je videla samo bolest markizinega ljubčka in to je bilo za njo, ki ni imela sreče biti njegova ljubica, zelo bridko.

Za pomladanske obleke

modno blago za dame in gospode
v največji izbiri in najceneje

pri tvrdki **NOVAK - Ljubljana**
KONGRESNI TRG 15

Radi pomanjkanja izloži je blago razstavljeno na ogled — brez
obveznosti nakupa — v trgovini. Obiščite nas, oglejte si zalogo in
prepričajte se o ugodnosti nakupa.

Najboljše kupite nogavice,

rokavice, bombaž, flor, svilo, **MAJCE**, žemperje,
vestije, **ŽEPNE ROBCE**, kravate, srajce, veze-
nine, gumba, D. M. C. prejica, **ROČNE TORBICE**,
aktovke, palice, **DEŽNIKE**, **ŠPORTNE** in toaletne
potrebščine.

Josip Petelinc - Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Telefon 2913.

Najboljši češki blagov

Zajamčeno čistovolnene
moške in damske blagove
— zadnjih novosti —
za
pomladno in letno sezijo
razpošilja najbolj renomirana
ZALOGA TVORNIC SUKNA
SIEGEL - IMHOF - BRNO
Palackého tř. 12, Češkoslovaška

Največja izbira. Najnižje tvorniške cene. Najsolidnejši
izvršitev vseh naročil. Na zahtevo vzorci zastavni
in poštne prosto.

Prekrasne kodraste lase

dobe dame, gospodje in otroci z mojo sijajno preizkušeno vodo

Wellin.

Stalni kodri, tudi ob vlažnem vremenu. Voda je lahko uporab-
ljiva in zajamčeno neškodljiva. 1 steklenica 16 Din, 3 steklenice 34
Din, 6 stekl. 55 Din.

Dr. Nikol. Kemény, Košice. Post. 12-L 12. ČSR.

GRITZNER, ADLER in KAYSER

sivalni stro-
ter **kolosa** so
najboljša v ma-
terijalu. Lepe
opreme, ugodni
plačilni pogoji.
Istotam švicarski
pletlini stro-
„**DOBRO**“
pri edino

Josip Petelinc, Ljubljana
ob vodi, poleg Prešernovega spomenika. Telefon 2913.

L. Mikuš

LJUBLJANA, Mestni trg 15

poroča svojo zalogo
dežnikov in solčnikov
ter sprehajalnih palic.
Popravila se izvršujejo
— točno in solidno —

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah.
Za odgovor znakom! — Na vprašanje brez znamke ne
odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

Dekle

staro 22 let, močno in zdravo, ki
zna tudi kuhati in je valjeno vsa-
kega dela, išče službo pri boljši
rodbini v Ljubljani. Ponudbe na
upravo lista pod „Poština 1018“.

Z najboljšim uspehom

se nad 23 let uporablja Laraca
kapsule za ozdravljenje spolnih
bolezni (triper, belo kapanje). V
vsaki lekarni poštica Din 25.—. S
pošto pošlje lekarna Blum, Subo-
tica.

Dražba lova

občine Dolenji Logatec se bo vršila
dne 22. maja 1929 ob 8. uri v ura-
du sreskega poglavarja v Logatcu.
Pogoji so tamkaj na vpogled med
uradnimi urami.

Walter« pletilni stroji

po želji tudi z aparatom za vzor-
no pletenje v več barvah, delu-
je najsigurnejše, popravila sploh
ne potrebujejo. Zaloge in posk
v Ljubljani P. Kos. Židovska uli-
ca 5.

Čevlje

v kemično barvanje spreje-
ma (tvrdka M. TREBAR,
Ljubljana, Sv. Petra c. 6.
Najboljše barve za barvanje čev-
ljev znamke „Wilbra“ in „Remold“
vedno v zalogi.

Pod Skalco

se toči pristno rdečo vino čes
ulico ter mnogo drugih pristnih
vin A Din 10. Abonent izborna

Tih družabnik(ca)

s 75.000—100.000 Din se sprejme
v trgovino z mešanim blagom,
vknjižba na prvo mesto. — Samo
resne ponudbe na upravo tega li-
sta. Anonimno ne odgovorjamo.

Posredovalnica Ogrinc

Ljubljana, Miklošičeva cesta 28
(bližina kolodvora), oddaja in pre-
skrbuje službe kuharicam, nataka-
ricam, služkinjam. Za odgovor
2din. znakom. 1061

Fino obleko

za 9 let starega fantka prodaja
hišnik, Pražakova ulica 15. 1062

Posest v Sloveniji

od 10—50 orakov, z večjo hišo,
vilo ali gradom ter gospodarski-
mi poslopiji z živim in mrtvim in-
ventarjem, kupim. M. Relić, Bled,
Vila Mirasan. 1060

Knjižvodstvo

z inventuro in vsemi bilancami v
40 urah. Ako se jih več oglasi,
se urnina zniža. Naslov pove upr.
„Slov. Naroda“.

Nar. enciklopedija

kompletna, ravnomer izdana, pri-
merna za pisarno, urad ali občno,
obstoječa iz 4 vezanih knjig, na-
prodaj. Naslov pove uprava „Slo-
venskega Naroda“.

Odgojiteljico

k 7 in 13 let starima otrokoma ta-
koj sprejem. Perfektno znanje
francoščine je pogoj. Ponudbe s
sliko in navedbo plačilnih pogojev
na naslov: Spitzer Rudolf, Brod.

L. Stjepušin

ZAGREB, Juričeva 57
poroča najboljše
tambure, fice, škole,
partiture i ostale po-
trebščine za
va glasbala. —
Odlikovan na
pariskaj izložbi
Cjelici frako

Žrebanje v državni razredni loteriji

Dne 15. t. m. so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:
Din 30.000 je zadela srečka št. 96.862
Din 20.000 je zadela srečka št. 120.223
Po Din 2000 sta zadeli štev. 46.149, 70.391.

Po Din 500 so zadele naslednje številke:

5.702.	5.708.	5.715.	5.724.	5.746.	5.744.	5.784.	5.796.	7.519.
7.565.	7.579.	8.142.	8.165.	8.192.	10.815.	10.831.	10.941.	10.966.
17.999.	20.098.	20.110.	20.146.	20.147.	20.179.	30.926.	30.946.	30.998.
34.698.	34.711.	34.714.	34.717.	34.757.	40.502.	40.506.	40.520.	40.534.
40.590.	46.027.	46.066.	46.153.	46.156.	46.157.	46.182.	53.437.	53.468.
55.807.	55.861.	55.872.	58.276.	58.321.	58.359.	58.370.	58.349.	58.375.
58.397.	66.629.	66.640.	66.659.	66.676.	66.684.	66.687.	66.689.	66.696.
70.245.	74.611.	74.613.	74.649.	74.688.	84.501.	84.548.	84.645.	96.814.
96.820.	96.889.	97.322.	97.325.	97.368.	97.436.	99.778.	103.103.	103.151.
107.924.	108.121.	108.197.	108.233.	108.255.	108.273.	109.706.	109.776.	109.804.
115.662.	120.204.	120.223.	120.231.	120.275.	120.281.	123.528.	123.571.	123.821.
123.861.	123.872.	123.906.	123.908.	123.961.				

Vsem onim igralcem, katerim so bile srečke izžrebane po Din 500.—, bo-
mo srečke zamenjali za še neizžrebane, če nam izžrebane takoj pošljejo, ta-
ko da bodo mogli nadaljevati igranje na visoke dobitke.
Srečke se tudi lahko zamenjajo pri podružnici uprave „Jutra“ v Maribo-
ru ter v Celju. Zamejavalji bomo seveda lahko samo toliko časa, dokler bo
kaj neizžrebanih srečk na razpolago. Žrebanje bo trajalo en mesec.

Zadružna hranilnica, r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Papaček, da ne pozabiš iti k Rasbergerju po gramofon!

Pomni, da je kovčekasti aparat pravi »His Master's Voice« (Elektrola), ki je
prej stal Din 2500.—, sedaj ga pa dobiš že za

Din 2000.—.

Dragi moj papaček, videl boš Rasbergerjevo velikansko zalogo pravih an-
gleških gramofonov in naravnost kolosalno izbiro samo električno posnetih
umetniških plošč. Ta po celi Jugoslaviji poznana, stara, poštena, solidna
tvrdka ima svoj specialni gramofonski salon na

Miklošičevi cesti 34
„Gramofon“ A. Rasberger
LJUBLJANA
CENTRALA ZA SPLOŠNO GRAMOFONIJO.

Frizerske obrti

se želi učiti 14 letna deklica. Na-
stop takoj ali pozneje. Pojasišla
daje M. Jereb. Sodražica. 991

Žimnice

po 35 Din predelujem. Vsa druga
tapetniška dela po najnižjih ce-
nah. **SLAVIĆ FRANC**, tapetništvo
Emonska cesta 10, Zabajk 14. —
Pridem delat tudi na dom. 1064

Učenca

poštenih staršev, ki imajo veselje
do trgovine, s primerno šolsko
izobrazbo, sprejme V. Pálfi, trgo-
vec v Zalcu. 1067

Dekle za vse

zdravo, ki razume samostojno
dobro kuhati, dobi službo s 1.
junijem t. l. Javijo naj se samo z
dobrimi priporočili na naslov:
Zora Karamata, Zemun, Karama-
tina ulica 17. 1066

Brivski pomočnik

perfekten bubišter in
frizerka-manikerka
event. zmnožna vodne ondulacije.
se sprejmeta proti visoki plači.
Peter Ursulescu, Murska Sobota.
994

prenavlja, čisti in ovesu-
je krl. izbojša slabo preba-
vo, slabotno delovanje čre-
vesa, napihovanje, obole-
nje mokraćne kislone, teter.
žolca in žolčni kamen —
Vzpodbuja apetit in izbor-
no učinkuje pri arterioskle-
rozi. — „**PLANINKA**“ čaj
je pristen v plombaranih
paketi po Din 20.— z na-
pisom proizvajalca:
LEKARNA BAHOVEC,
Ljubljana, Kongresni trg
Dobi se v vseh lekarnah

Slabi zobje

kvarijo najlepši obraz. Neprijeten duh ust je zopra.
Obe hibi odstranite z uporabo krasno osvetojuče **Chlo-
rodont-paste**. Zobje dobijo krasen sijaj, slonovine, po-
sešno z uporabo zobčaste **Chlorodont-ščetke**, ker ista
čisti zobe tudi na njih stranicah ter odstranjuje ostanke
jedi, ki povzročajo gnulobo. Poskusite najprej z malo
tubo **Chlorodont-paste**, ki stane Din 8.—. **Chlorodont-
ščetka** za otroke, za dame (mekke ščetine), za gospode
(trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem
omotu z napisom **Chlorodont**. Dobiva se povsod. — Po-
sljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili
boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno upo-
rabo. Tvornice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor. 7

1068

Zahvala.

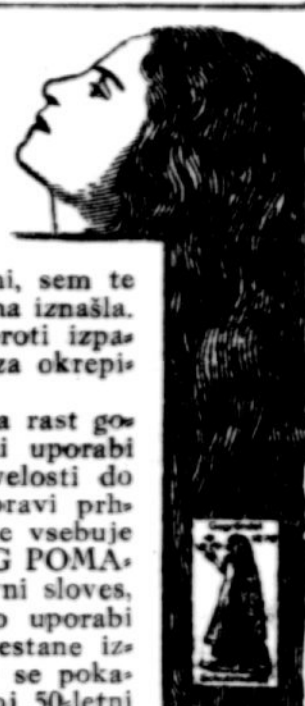
Odbor Srbske pravoslavne cerkvene občine v
Ljubljani je sklenil na svoji seji z dne 15.V. 1929
izreči občinskemu svetu mesta Ljubljane svojo
prisereno zahvalo na podarjenem zemljišču v Tru-
barjevem parku za gradnjo pravoslavne cerkve.
V Ljubljani, dne 16. maja 1929.

MILIVOJ LAJOVIC **VLADIMIR KRAVOS**
t. c. predsednik. t. c. tajnik.
DIMITRIJE SV. JANKOVIC
prot.

1050

JAZ

ANA ČILAG

s svojimi 185 cm dolgimi, divnimi lasmi, sem te
dobila z uporabo pomade, ki sem jo sama iznašla.
Ona je priznalo kot edino sredstvo proti izpa-
danju, v pomoč razvitka gostih las in za okrepi-
tev las.
Pomore gospod, gospod in deci za rast go-
stih in jakih las in daje že po kratki uporabi
prirodni sijaj in obvaruje prerane osivelosti do
visoke starosti. **ČILAG POMADA** odpravi pri-
hlaj v teku 48 ur. Niti eno sredstvo ne vsebuje
toliko hranilnih snovi za lase kot **ČILAG POMA-
DA**, ki je po vsej pravici dobila svetovni sloves,
ker dosežajo gospodje in gospe že po uporabi
prve steklenice najboljši uspeh, ker prestane iz-
padanje las docela že po par dneh, ter se poka-
zuje nov porast. Ta uspeh prikazuje moj 50-letni
jubilej in milijoni zahvalnih pisem, ki sem jih pre-
jela iz vseh delov sveta.

Cena velikemu lončku Čilag-pomade 60 Din, a dvojnatu-
mu 90 Din. K vsakemu lončku je potrebno: 1 steklenica **Spe-
cial-Shampoo** (za 20 pranj glave), 25 Din, poština posebej. —
Razpošilja se proti povzetju ali predplačilu iz tvornice za SHS.
Naslovite svoje naročilo točno na

„AURORA“. Sekt 42, Novi Sad
Željezniška 38.

Prodajalce in zastopnike sprejemamo za vsa mesta.

BAD-NAUHEIM

Nemčija

Postaja Dvlska proga Hamburg—Berlin—Kassel—Frankfurt a. M.—Basel
45 minut od Frankfurta am Main.

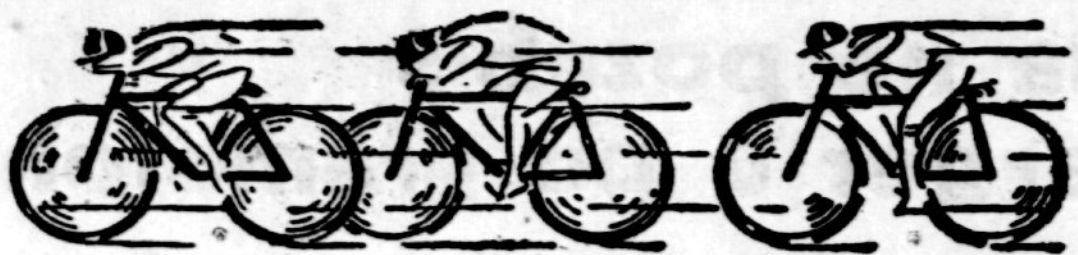
Svetovnoznani oglikove kisline bogate topli vreli kuhinjske soli (30, 5-34, 4° C)

Nedosežni pri boleznih srca in arterij, revmi, protinu, bronhitis, trpljenju hrbtnic,
nega mozga in živčnem trpljenju.

Izbrane zabave. — Vseh vrst sport.

Vsi novodobni zdravilni pripomočki. — Lepo, prijetno okrevanje
Izborna preskrba ob primernih cenah.

Prospekte daje kopališka in zdraviliška uprava Bad-Nauheim in poštne pisarna.

Pomnite, da ima vel. kasko izbiro koles **Dürkopp**, gramofonov in plošč **Columbia**, **Odeon** ter šivalnih strojev **Dürkopp** in **Minerva** po najnižjih cenah edino le pri trvdki

„TEHNIK“, JOSIP BANJAI
LJUBLJANA, Pražakova 19. LJUBLJANSKI DVOR
Prodaja tudi na obroke! Predno kupite, oglejte si zalogo v moji trgovini!

Stoewer

srednji pisalni stroj za potovanje in pisarni, konstrukcija in material prvovrstni. Plačilne olajšave.

Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6
Telefon št. 2980

ANDREJ KREGAR

TOVARNIŠKA ZALOGA POHIŠTVA
ŠT. VID NAD LJUBLJANO
(Nasproti kolodvoru St. Vid - Vižmarje)

Priporoča, da si ogledate najmodernejšo zalogo pohištva, v novih lastnih prostorih nasproti kolodvoru St. Vid - Vižmarje

Za časa ljubljanskega velesejma pa v paviljonu E 55-61
Za delo se jamči!
Cene konkurenčne!
Ceniki na zahtevo!

Cefir za srajce!

Najnovejši vzorci!

A. & E. Skaberné
LJUBLJANA

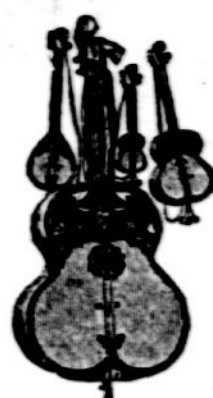
PROSTOVOLJNO GASILNO DRUŠTVO V RUDNIKU
priredi
v nedeljo, dne 19. t. m.
VELIKO VRTNO VESELICO
ob 3. uri popoldne na vrtu gosp. Kumra
Vstop prost.
V slučaju slabega vremena se vrši veselica v ponedeljek, 20. t. m.

Za stavbe

po znižanih cenah vsakovrsten suh, tesan in žagan les vsako množino v zalogi. Žaganje, odpadki od lesa. drva. Dostava tudi na stavbo.

FRAN SUŠTAR
lesna industrija in trgovina, parna žaga
Ljubljana, Dolenjska cesta.

1051

NAJBOLJŠE TAMBURICE

arkatevega in sremskega sistema izdeluje in razpošilja ob amstvu

stara hrv. tvornica tamburic
Stjepan M. Gilg
Sisak 610
Kačićeva ulica 174 (Hrvatska)

Cenovnik tamburice pošljem na zahtevo, zasto in Odlikovan z dvema zlatima kolajnima.

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v velikih izbirah zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov, od preprostega do najfinjšega, in igrači vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke.

«TRIBUNA» F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovsk. c. 4.

KUPIM

dve hiši v mestu od 100.000—300.000 Din

PRODAM

dve dobro vpeljani gostilni in špecerijsko trgovino, eventualno dam tudi v najem.

Poizve se v Spodnji Šiški, Kobaridska cesta št. 4

Vabilo

na

izredni občni zbor

Prve dolenjske posojilnice v Metliki
registrirane zadruge z neomejeno zavezo

ki se vrši

dne 27. maja 1929

ob 8. uri zjutraj v zadrugi pisarni v Metliki
št. 15 v smislu § 34. zadrugi pravil.

DNEVNI RED:

1. Nagovor načelnika,
2. Sprememba pravil.
3. Slučajnosti.

Načelstvo.

1053

44-1 Priporočamo Vem

PUCH KOLESA

ki so vedno najboljše!

Dobe se po solidni ceni, tudi na obroke le pri trvdki

IGN. VOK

LJUBLJANA - NOVO MESTO

REVMA TIZEM.

Zahvalnica.

G. dr. I. Rahlejev, Beograd, Sarajevska 70.

Podpisani srem prejel I. t. m. dve steklenici Radio Balsamika. Lek se je takoj po uporabi pokazal za vrlo dobro sredstvo proti revmatizmu. Zato se Vam tem potom najlepše zahvaljujem in Vas prosim, da mi s povzetjem pošljete še dve steklenici. To je za dve drugi osebi, ker je več na revmatizmu bolnih.

Litija, 7. VI. 1927.

Z velesposlovanjem
Franc Topolovek.

Lek RADIO BALSAMIKA izdeluje, prodaja in razpošilja po povzetju laboratorij Radio Balsamika dr. I. Rahlejev, Beograd, Sarajevska 70. Dobiva se po vseh lekarnah.

Električne ins alacije:

telefonske centrale, bišni telefoni, zvonci in električna razsvetljava

Ivan Bogataj

konces. elektrotehnično podjetje

Ljubljana, Kongresni trg 19
(po g. nunske cerkve)

Cek. račun št. 12619

Telefon št. 2063

Trgovina in tovarniška zaloga:

instalacijski material, motorji, telefonski aparati, moderni stenci in svetiljke.

1049 RADIO - APARATI IN POSAMEZNI DELI

Zanesljiv pripomoček za rast las je francoska pomada MICHEL

M. C. M.

odobrena od inozemskega drž. kemijskega laboratorija HLBr. 501 in od inozemskih državnih profesorjev in kemikov, se smatra za prvi in sigurni lek za rast las. Pomada Michel ustavi izpadanje in sivenje las, odstranjuje vse vzroke, zaradi katerih lasje izpadajo in sive. Po povzetju pošlje poštino prosto Michel, Vasina 8, Beograd. Prodaja lekarna Delini, Knez Mihajlova 1.

POZOR!

Prosimo vsakega odjemalca, da nas pri naročilu obvesti, koliko je star, kako mu lasje izpadajo ali se izpadajo, ali ima prihlaj ali drobne, šibke lasje itd. s tem, da napiše, koliko posoda da želi ali da mu mi pošljemo po njegovem obolelem lasišču Doze so po Din 115, 150, 185 ter največja in najmočnejša 200 Din. Vse doze so razvrščene v majhne, večje in lažje po razmerju obolelega lasišča, povsod pa je priloženo garancijsko pismo.

Sušovka, 5. aprila 1928.

Zahvala

Pomadi MICHEL, zdravilo za lasje. — Vasina št. 8, Beograd.

Spoštovani gospodi!

2. februara t. l. sem prišel k Vam z Vašo reklamo iz novin in kupil 100 gramov MICHELA za lasje, za kar sem plačal 170 Din. Do danes sem se natančno držal Vaših navodil. V zahvalo Vam in Vašemu leku so se mi povrnila lasje, ki sem jih izgubil po vročinski bolezni še 1915. l. danes pa mi rastejo tako gosti lasje, da imam polno vso glavo in se mi več ne pozna plešavost. Zahvaljujem se Vam za Vaš lek in reklamo, na katero sem našel.

Hvaležni Mil. Mihalović, ekonom, srez kolubarski, obl. Valjevska.

1058

Blagostanje v vsako družino prinaša z majhnimi stroški le:

LJUDSKA SAMOPOMOČ

PODPORNO DRUŠTVO ZA SLUČAJ SMRTI V MARIBORU

ki sprejme do nadaljnjega vse zdrave osebe, stanujoče v Sloveniji od 1. do 50. leta in izplača v slučaju smrti upravičencu do največ Din 1000.—, 2000.—, 4000.—, 10.000 podpore. Pripadajoče posmrtnine po Din 0-50, 1.—, 2.—, 5.— se plačuje samo skozi 20 let.

V novo ustanovljeni oddelku „E“ se sprejme do konca maja še tudi vse starejše osebe do 70. leta, toda le z zdravniškim spričevalom. Podpora v tem oddelku znaša do največ 20.000 Din. Prispevek za vsak smrtni slučaj 10 Din.

Zahtevajte brezplačno pristopno izjavo od „Ljudske samopomoči“ v Mariboru, Aleksandrova c. 45. Število članov je že 11.500. Na podporah izplačali nad 500.000 Din.

Vsakdo bi naj bil član „Ljudske samopomoči“, potem ne bo v nobeni družini pomanjkanja!

Krušno moko
in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri
A. M. Zorman
Ljubljana, Stari trg 32

Najpopolnejši

STOEWER

šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje za vsak dom. Preden si nabavite stroj, oglejte si to izredno pri trvdki

Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/1
Izročeni pouk 12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1046-1047-1048-1049-1050-1051-1052-1053-1054-1055-1056-1057-1058-1059-1060-1061-1062-1063-1064-1065-1066-1067-1068-1069-1070-1071-1072-1073-1074-1075-1076-1077-1078-1079-1080-1081-1082-1083-1084-1085-1086-1087-1088-1089-1090-1091-1092-1093-1094-1095-1096-1097-1098-1099-1100-1101-1102-1103-1104-1105-1106-1107-1108-1109-1110-1111-1112-1113-1114-1115-1116-1117-1118-1119-1120-1121-1122-1123-1124-1125-1126-1127-1128-1129-1130-1131-1132-1133-1134-1135-1136-1137-1138-1139-1140-1141-1142-1143-1144-1145-1146-1147-1148-1149-1150-1151-1152-1153-1154-1155-1156-1157-1158-1159-1160-1161-1162-1163-1164-1165-1166-1167-1168-1169-1170-1171-1172-1173-1174-1175-1176-1177-1178-1179-1180-1181-1182-1183-1184-1185-1186-1187-1188-1189-1190-1191-1192-1193-1194-1195-1196-1197-1198-1199-1200-1201-1202-1203-1204-1205-1206-1207-1208-1209-1210-1211-1212-1213-1214-1215-1216-1217-1218-1219-1220-1221-1222-1223-1224-1225-1226-1227-1228-1229-1230-1231-1232-1233-1234-1235-1236-1237-1238-1239-1240-1241-1242-1243-1244-1245-1246-1247-1248-1249-1250-1251-1252-1253-1254-1255-1256-1257-1258-1259-1260-1261-1262-1263-1264-1265-1266-1267-1268-1269-1270-1271-1272-1273-1274-1275-1276-1277-1278-1279-1280-1281-1282-1283-1284-1285-1286-1287-1288-1289-1290-1291-1292-1293-1294-1295-1296-1297-1298-1299-1300-1301-1302-1303-1304-1305-1306-1307-1308-1309-1310-1311-1312-1313-1314-1315-1316-1317-1318-1319-1320-1321-1322-1323-1324-1325-1326-1327-1328-1329-1330-1331-1332-1333-1334-1335-1336-1337-1338-1339-1340-1341-1342-1343-1344-1345-1346-1347-1348-1349-1350-1351-1352-1353-1354-1355-1356-1357-1358-1359-1360-1361-1362-1363-1364-1365-1366-1367-1368-1369-1370-1371-1372-1373-1374-1375-1376-1377-1378-1379-1380-1381-1382-1383-1384-1385-1386-1387-1388-1389-1390-1391-1392-1393-1394-1395-1396-1397-1398-1399-1400-1401-1402-1403-1404-1405-1406-1407-1408-1409-1410-1411-1412-1413-1414-1415-1416-1417-1418-1419-1420-1421-1422-1423-1